ئابلىز ئۆمەر (ئەنجانى)

مېرىمال ئەسىرگۈل

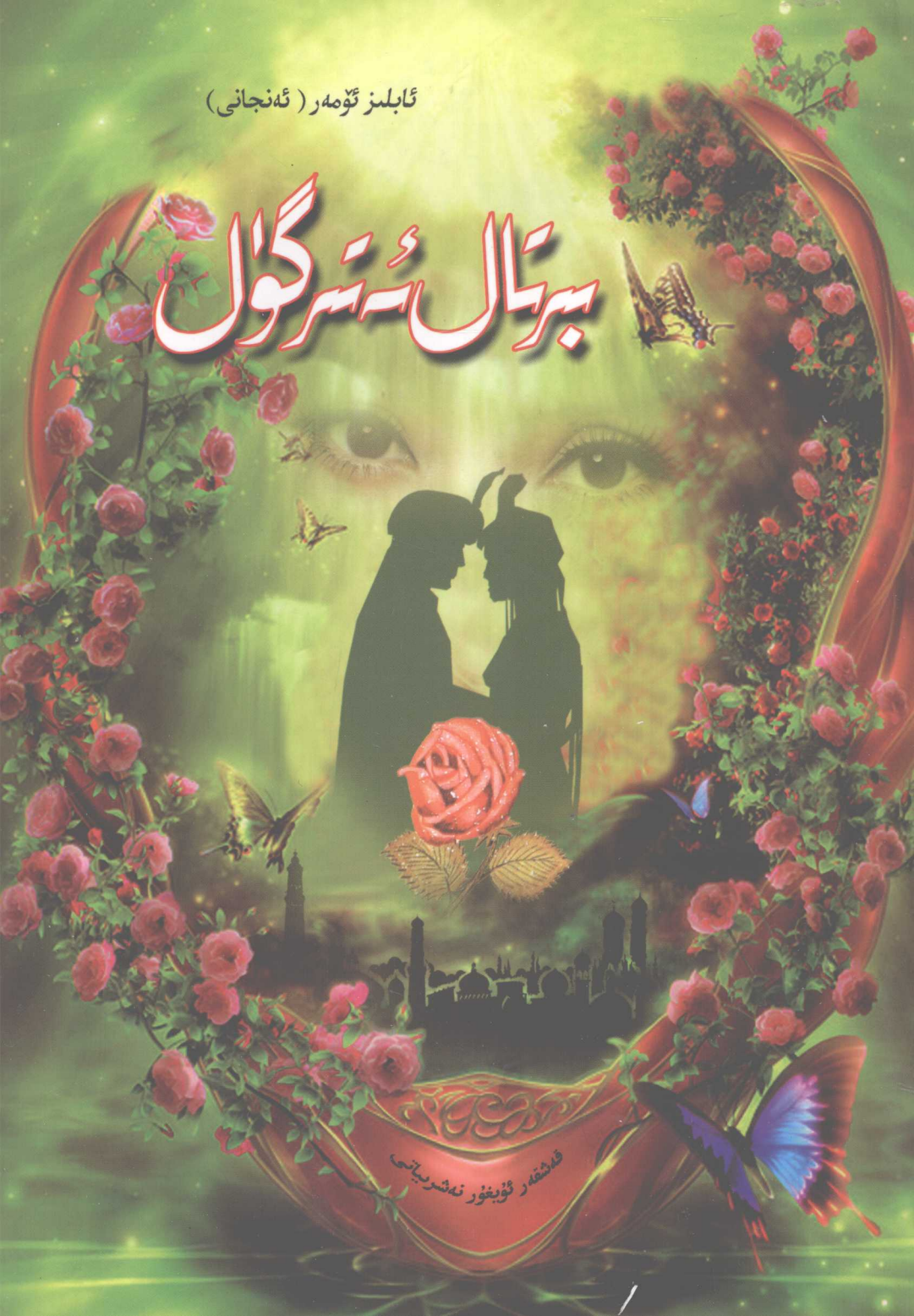

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى : ئىلشات تۇرسۇن
خەتتات: قۇربانجان روزى شەيدائى

ISBN 978-7-5373-1746-7
9 787537 317467 >

ISBN978-7-5373-1746-7
（民文）定价：10.00 元

ئابلىز ئۆمەر (ئەنجانى)

بەرگەنە گۈل

(شېئىرلار توپلىمى)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

www.uyghurkitap.com

图书在版编目(CIP)数据

一朵玫瑰：维吾尔文/阿布利孜·吾买尔著. —喀什：喀什维吾尔文出版社，2009.2
ISBN 978-7-5373-1746-7

Ⅰ.一… Ⅱ.阿… Ⅲ.诗歌—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 016440 号

责任编辑：齐曼古丽·阿吾提
责任校对：拜合提亚尔·阿布力米提

一朵玫瑰

阿布利孜·吾买尔(安加尼) 著

喀什维吾尔文出版社出版发行
(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编：844000)
各地新华书店经销
喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷
880×1230 毫米 1/32 开本 4.5 印张 2 插页
2009 年 2 月第 1 版 2009 年 2 月第 1 次印刷
印数：1 — 3000 定价：10.00 元

如有质量问题，请与我社联系调换 电话：0998 — 2653927

مەسئۇل مۇھەررىرى: چىمەنگۇل ئاۋۇت
مەسئۇل كوررېكتورى: بەختىيار ئابلىمىت

بىر تال ئەتىرگۇل

ئاپتورى: ئابلىز ئۆمەر (ئەنجانى)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى نەشر قىلىپ تارقاتتى
(قەشقەر شەھىرى تاربوغۇز يولى 14 - قورۇ، پوچتا نومۇرى: 844000)
جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرىدا سېتىلىدۇ
قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230×880مم 1/32
باسما تاۋنقى: 4.5 قىستۇرما ۋاراقى: 2
2009 - يىل 2 - ئاي 1 - نەشرى
2009 - يىل 2 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 3000 — 1

ISBN 978-7-5373-1746-7
باھاسى: 10.00 يۈەن
سۇپەتتە مەسىلە كۆرۈلسە ئالماشتۇرۇپ بېرىلىدۇ
تېلېفون: 2653927 — 0998

ئۇيغۇر كتاب تورى يىگانە
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

نەشرىياتتىن

شائىر ۋە ژۇرنالىست ئابلىز ئۆمەر (ئەنجانى) 1943- يىل 11- ئايدا قەشقەر شەھىرىنىڭ قوغان يېزىسىدا تۇغۇلغان. ئۇ 1950 - يىلىدىن 1959 - يىلىغىچە باشلانغۇچ، تولۇقسىز، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە، كېيىنچە شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ۋە قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ تىل فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان ۋە بىلىم ئاشۇرغان. ئابلىز ئۆمەر 1959 - يىلىدىن 1990 - يىلىغىچە «قەشقەر گېزىتى» ئىدارىسىدا مۇھەررىر، مۇخبىر، تەھرىر بۆلۈمى مۇدىرى، مۇئاۋىن باش مۇھەررىر؛ 1991 - يىلىدىن 2003 - يىلىغىچە قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتىدا پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، نەشرىيات باشلىقى بولۇپ ئىشلىگەن. ھازىر پېنسىيىدە.

ئابلىز ئۆمەر 1958 - يىلى «شىنجاڭ گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «لەگلەك» ناملىق شېئىرى ۋە سابىق «شىنجاڭ پېئونېرلىرى» گېزىتىدە ئېلان قىلىنغان «سوۋغا» ناملىق ھېكايىسى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سەپىگە كىرىپ كەلگەن. شۇندىن بۇيان ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شېئىر - داستانلىرى، ھېكايە - ئوچېركلىرى، ئوبزور ۋە نەزەريىۋى ماقالىلىرى ھەر دەرىجىلىك مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىنغان؛ بىر قىسىم ئەسەرلىرى «باھار چېچەكلىرى»، «قەشقەر ناخشىلىرى»، «تەنتەنە»، «ۋەتەنگە مەدھىيە»، «يېڭى رۇبائىيلار»، «قۇياش قەسىدىسى»، «ياپراقتىكى نەقىشلەر»، «توي چاچقۇسى» قاتارلىق توپلاملارغا كىرگۈزۈلگەن. ئابلىز ئۆمەرنىڭ «ئۆمۈر ئىزلىرى»، «ھايات ھېسلىرى» قاتارلىق شېئىرلار توپلاملىرى، «ژاپادارلىق كۈيى» ناملىق ئەدەبىي ئاخباراتلار توپلىمى نەشر قىلىنغان. ئۇنىڭ بەزى ئەسەرلىرى ھەرخىل مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن ۋە باشقا

تللارغا تەرجىمە قىلىنغان، شۇنداقلا ئابلىز ئۆمەرنىڭ تەرجىمىھالى «جۇڭگودىكى مەشھۇر تەھرىر - مۇخبىرلار قامۇسى»، «جۇڭگو بۇ-گۈنكى زامان مەشھۇر سەنئەتكارلار لۇغىتى» قاتارلىقلارغا كىرگۈزۈل-گەن ھەمدە ئىش ئىزلىرى گېزىت - ژۇرنال، رادىئو - تېلېۋىزىيە-لەردە تونۇشتۇرۇلغان.

ئابلىز ئۆمەر 1987 - يىلى كاندىدات ئالىي مۇھەررىرلىك، 1999- يىلى ئالىي مۇھەررىرلىك ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن. ئۇ جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر ئەدەبىياتى ئىلمىي جەمئىيىتىگە، جۇڭگو نەشرى-ياتچىلار جەمئىيىتى مىللىي نەشرىياتچىلىق كومىتېتىغا، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىگە ئەزا بولغان؛ قەشقەر «قۇتادغۇبلىك» تەتقى-قات جەمئىيىتىنىڭ ۋە قەشقەر يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن.

ئاپتورنىڭ بۇ كىتابىغا ئۇنىڭ يېقىنقى بىرنەچچە يىلدا يازغان بىر تۈركۈم شېئىرلىرى كىرگۈزۈلگەن.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

مۇندەرىجە

ئۇمۇر تەلىملىرى

«ئاسمان شاهى» غا تەبرىكنامە..... 3
كېچىنىڭ ھېكمىتى 5
قىز تۇغۇلسا 6
باهار تۇيغۇسى 8
كىچىك دارۋاز ئادىلجان 10
كۆڭۈل ئىزهارى 12
ئارزۇغا يېتەلەيمەن 15
راست ۋە يالغان 16
ئۇستازىمغا خەت 18
ئوتۇڭ ئۆچمىسۇن..... 21
«هاي - هاي تېرەك» رىۋايىتى 22
يۇرىكىڭنى ئالماشتۇر 24
يېڭى يىل كۈنى 26
تارتىنىش 28
ھەممىدىن تاتلىقكەن پىچىرلىغان گەپ..... 29
سەن كىمسەن ؟ 30
ئىككى ئالىم ئۇچراشتى جەننەت ئىچىدە (باللادا) 31
«كونا رەڭ»..... 34
ئۇزۇڭ نەپەسلەر (چاتما) 35

مەن شەرققە قارايمەن 35
نەۋائى ھەيكىلى ئالدىدا 36
نەمەنگانىنىڭ قىزلىرى 37
«پادىشاھ ئاتا» دەريا سى بويىدا 38
ئۇنىڭ يارى قەلبىدە 40
مەن يارىمنى نېمە دەي 41
قار ياغقاندا 43
سېنىڭدىن ئايرىلسام شۇنداق ياشايمەن 45
ھۆرمەت چاچقۇلىرى 49
تەبرىكنامە 49
تۇتتۇم گۈلدەستە 51
ئۇ — بۇگۈنكى تېيىپجان 52
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز 53
ئۇ كەتتى 56
ئىككى پارچە خەت 57
بىرتال ئەتىرگۈل 62
ئاۋازىڭىز ياڭراپ تۇرىدۇ 63
چىللىسىڭ (مۇخەممەس) 65
ئۆگەي ئانام — ئۆز ئانام 67
ئانام ئىزدىدىن 69
دېھقان ئەسلەيدۇ 71
كۈنلۈك ئاستىدا 72
يېزىلمىغان مەرسىيە 74
بىر پارىخورغا تېز سىزما 76
سۆيگۈنىڭ سىرى 77
يار مېھرى 78
گۈلدەستىگە گۈلدەستە 79
ئولىمپىك مەشئىلى ياندى قەشقەردە 81
سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟ 83

ئۇيغۇرچە كىتابلار تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ چوڭ تورى

تاغ ئادىمى 85
گۈل قەسىدىسى 87
دوختۇر قىزغا 92
ئانا قەلبى (چۆچەك) 95
بىر تەمسىلنىڭ بايانى (چۆچەك) .....

كۈي چەشمىلىرى

يەڭدۇق ئېغىر ئاپەتنى 103
باھار كۈيى 109
باھار كەلسە 111
مېنىڭ يارىمغا يەتمەيدۇ 112
نېرى كەت 114
يار - يار 116
مۇھەببەتمۇ كۆكلەيدۇ 117
باھار كەلدى كۆردۈڭمۇ 118
باھار شادلىقى 119
دېھقان قىزى ئاينۇرخان 122
كۈتۈش 125
رۇبائىيلار 127

تۈمۈر تەلقەندىرى

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنى بېكى لادرىسى
www.uyghurkitap.com

«ئاسمان شاهى» غا تەبرىكنامە

غەلىبە خەۋىرىڭنى ئاڭلاپ ئادىلجان،
يۈرىكىم قېپىغا پاتمىدى پەقەت.
خۇشاللىق ياشلىرى ئاقتى تارىلاپ،
ئىلھامىم جۇشقۇنلاپ ئۆرلىدى قەۋەت.

بۇلۇنتا تاقاشقان پولات تانىدىن
تەڭشەكنى قانات قېپ ئۆتتۈڭسەن ئۇچۇپ.
خەۋپ-خەتەر كۆزۈڭگە كۆرۈنمىدى ھېچ،
يەتتىڭسەن ئارزۇغا شان - زەپەر قۇچۇپ.

جاھاننى قالدۇردۇڭ ھەيرانۇھەستە،
چاقماقتەك تېزلىكتە نامىڭ تارالدى.
«كۆك ئاسمان شاهى» دەپ ئاتالغان كۆكلۈن
ئاغزىنى ھاڭ ئېچىپ قاراپلا قالدى.

كۆتۈردۇڭ پەلەككە غۇرۇرىمىزنى،
ئەجدادلار روھىغا بېرىپ تەسەللى.
«پەگاھقا بەخشەندە» ، «نادان» دېگەن گەپ
قوغلاندى گۆرىگە يەنە بىر يولى.

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

تارىختۇر گۈزاھچىك: بوۋاقدىن ئۆلۈمگىچە
باتۇرلۇق، قەيسەرلىك، غەيرەت - جاسارەت
جىسمىدا بىخلىنىپ ۋايىغا يەتكەن
بىر سېھرىي كارامەت، ئەقىل - پاراسەت.

روھ بەردى، كۈچ بەردى ئانا يۈرتۇڭنىڭ —
ئالتۇندەك توپىسى، ھاۋاسى، سۈيى.
مۇقامغا بەس قەدەم ماڭدىڭ ئاجايىپ،
قەلبىڭدە خەلقىڭنىڭ ئۈمىدى، كۈيى.

سېنىڭدەك روھ بولسا ئەۋلاد جىسمىدا،
تىك داۋان، چوققىلار قالمىدۇ پەستە.
ئادىلجان ئۆرلىگەن يۈكسەك پەللىگە،
ۋەتەننىڭ ئالقىشى ساڭا گۈلدەستە.

2004 - يىل 1 - ئاي، ئۈرۈمچى

كېچىنىڭ ھېكمىتى

ئۇرۇشتى، تىللاشتى ئىناق ئەر-خوتۇن،
قالمىدى دېمىگەن ھەممە يامان گەپ.
ئاخىرى خوتۇنى كۆتۈردى بوغچا،
«ئانامنىڭ ئۆيىگە كېتەي ئەمدى» دەپ.

ئاڭغىچە كەچ كىردى، ئايال ئويلىدى:
«بوپتۇلا بىر قونای، ئەتە تاڭ ئاتسۇن».
يىگىتمۇ ئويلىدى: «ئارىلىق يىراق،
خەتەرگە يولۇقماي، تىنچ - ئامان بارسۇن».

ئاشۇنداق خىيالدا يېتىشتى ئۇلار،
(بىر ياستۇق ئۇستىگە تەگدى ئىككى باش).
ئەتىسى يىگىتنىڭ يۈزىدە كۈلكە،
ئايالمۇ بەك خۇشال توي كۈنى ئوخشاش.

قوشنىلار، تۇغقانلار ھەيران قېلىشتى،
داۋاسى ئاسانلا تېپىلغان دەردكە.
ھەممەيلەن دىلىدا قايىل بولۇشتى،
كېچىگە جەملەنگەن سىھىر - ھېكمەتكە.

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

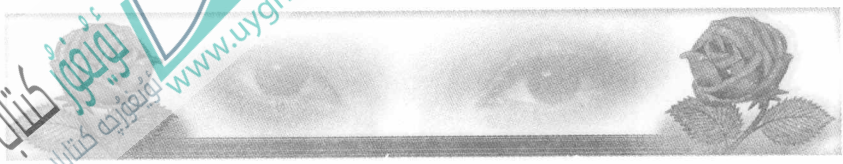

قىز تۇغۇلسا...

يېڭىپ مىڭ بىر خەتەرنى،
قىز يەڭگىدى بەك تەستە.
چولپان تۇغدى، ئاي تۇغدى،
ھەممە كۆردى بەس-بەستە.

چىن دىلىدىن سۆيۈندى
چوڭ ئانىسى — مومىسى؛
خۇشاللاندى، شادلاندى
كېلىن قىزنىڭ دادىسى.

ئەمما، يىگىت باشقىچە،
رەڭگىدە قان قالمىدى.
ئۆز پۇشتىنى — بوۋاقنى
قولىغا بىر ئالمىدى.

چۈنكى، تۇنجى بالىسى
قىز بوپ قالسا باقمايمىش.
ھەيران قالدى خالايىق:
«بۇ نېمە ئىش، نە قىلمىش؟!»

سۇ ئاقامدۇ دەريادا
باش مەنبەسى بولمىسا.
يىگىت نەدىن يارالغان
گەر ئانىسى بولمىسا! ؟...

2004 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچى تارقىسى

باهار تۇيغۇسى

نۇرجان بوۋاي قېپقالغان يالغۇز،
ھەمراھسىنى ئېپكەتكەن ئەجەل.
زېمىن تەۋرەپ، كەلگۈلۈك كېلىپ،
بۇ ئائىلە تۆلىگەن بەدەل.

نۇرجانغىمۇ كېسەل چاپلاشتى،
ئورۇن تۇتۇپ ياتقىنى نىكەم.
ئۆينىڭ ئىشى، ئېتىزنىڭ ئىشى —
قالدى چەتتە، كۆڭۈلدە لىق غەم.

شۇ كۈنلەردە پەرىشتە سۈپەت
پىدائىيلار ئاتلاندى سەپكە.
ئايخان ئاتلىق بىر ئايال مۇدىر
تاماق ئەتتى ھەر كۈنى كەچتە.

تۆتى ئوغۇت توشۇپ ھارمىدى،
بەشى يەرنى يۇمشاتتى تولۇق.
بىرسى سۈنى تۈتتى ئاۋايلاپ،
يەنە بىرسى ھەل قىلدى ئورۇق...

تەبىئەتكە باھار كەلمەستە
نۇرجان قەلبى باھارنى سەزدى.
بوۋاي ئاستا جۇپ ھاسا بىلەن
نورۇز ئورنى — مەيداننى كەزدى.

2004 - يىل 4 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

كىچىك دارۋاز ئادىلجان

غەيرىتىڭگە ئاپىرىن
كىچىك دارۋاز ئادىلجان.
ساڭا ئالقىش ياڭراتتى
بارچە ئىقلىم، بارچە جان.

ئىنچىكە سىم ئۈستىدە
كۆزۈڭنى تېڭىپ ماڭدىڭ.
ئالتە كىلو تەڭشەكنى
قولۇڭدا ئېلىپ ماڭدىڭ.

كۆرۈلمىدى سېنىڭدە
قورقۇمسىراش، ئەنسىرەش.
شۇنچە مەزمۇت ھەرىكىتىڭ،
قىلچىلىك يوق تەمتىرەش.

سېنىڭ ئاشۇ بويۇڭدىن
ئىرادەڭ چوڭ سېنىڭكى.
ساڭا ھەممە مەدەتكار،
ئىقبالىڭ ئوڭ سېنىڭكى.

سېنى كۈتۈپ تۇرىدۇ
دۇنيا جېننىس قامۇسى.
ئەمەلگە ئاشقاي ئارزۇيۇڭ،
سەن چىن ئۇيغۇر بالىسى!

2004 - يىل 4 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

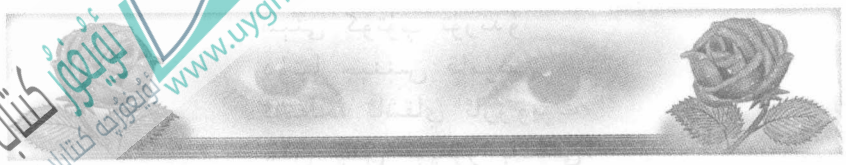

كۆڭۈل ئىزھارى

(مەرھۇم شائىر ئېزىز سېيىتنىڭ شۇ ناملىق شېئىرىغا تەقلىد)

تەلەي دېگەن بار ئوخشايدۇ، ھەيرانمەن،
تەقدىر مېنى ئۇچراشتۇردى دەل ساڭا.
ھاياتىمىز ئۆتتى خويمۇ مەنىلىك،
بارلىقىڭنى بېغىشلىدىڭ سەن ماڭا.

گۈزەل دېسە سېنى دېسە بولىدۇ،
ئاتا قىلغان بار ئۇزلۇقنى تەبىئەت.
ناز-كەرەشمە، لاتاپەتتە يەكدانە،
سىڭگەن ساڭا ياخشى خىسلەت، پەزىلەت.

بىلىم دېسە ئېيىپ - تېيىپ تۇرۇپتۇ،
دېكتور، مۇخبىر ھەم تالانتلىق ئادۇوكات.
ئىداريدا قابىل رەھبەر — يېتەكچى،
قىلالماسلىق، بىلەلمەسلىك ساڭا يات.

يۈرەكلەرگە شىپا - مەلھەم بولىدۇ،
سېنىڭ ئېيتقان ھېكمەت كەبى سۆزلىرىڭ.
مۇھەببەتكە، چىن سۆيگۈگە تولىدۇ،
ھەربىر باقسا ئاشۇ شەھلا كۆزلىرىڭ.

مېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇڭ تۆت مۇچەل،
چاچلىرىڭنى قىلدىڭ دائىم سۈپۈرگە.
شۇڭا بىزگە قىلچە غۇبار قونمىدى،
بەلكى ئەجرىڭ بەرىكەت بەردى ئۆمۈرگە.

دەرد - ئەلەمنى بىللە تارتتىڭ مەن بىلەن،
تۆھمەتخورلار تۆھمەت تېشى ئاتقاندا.
چۈشتۇڭ يەنە شادىيانە ئۆسمۈلغا،
باھار قايتا رۇخسارىنى ئاچقاندا.

پەرۋىشكۇدىن گۆھەر چىقتى، ئاي چىقتى،
دوختۇر چىقتى، مۇخبىر چىقتى، باي چىقتى.
تەربىيەڭدە بولدى ئۇلار يارامليق،
ئىلگىرىلەشكە ياخشى ئىمكان، جاي چىقتى.

ئۆي ئىچىنى پاكىزلەيسەن چىنىدەك،
بولماس ھەرگىز بىر دەقىقە ئارامليق.
قولى تاتليق، ئۇستا، ماھىر ئاشپەزسەن،
سەن بولغاچقا ھەمراھ ماڭا ساغلاملىق.

ئايال زاتى سەندەك بەلەن بولامدۇ؟!
(بۇ تەكرىنىڭ ماڭا قىلغان ئىنئامى).
تۈگىمەيدۇ قولۇم - قوشنا، ئاۋامنىڭ
ساڭا بولغان ئىززەت - ئىكرام، سالامى.

ساڭا شۇنداق تۈيۇلىدۇ ئاجايىپ،
مۇشۇ ئۆينىڭ جاپاسىمۇ بىر راھەت.
ئەمدى بىلدىم سەۋەبىنى - سىرىنى،
يىلتىز تارتقاچ دىلدا ئىزگۈ مۇھەببەت!

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

شۇ مۇھەببەت لەززىتىدىن ۋۇجۇدۇم
يايراپ كەلدى خۇددى باھار گۈلىدەك،
شۇڭا ئەمدى ئاقارسىمۇ چاچلىرىڭ،
كۆرۈنسەن يەنىلا قىز بالىدەك.

ئەجەل يېتىپ بالدۇر كەتسەڭ قايسىمىز،
قەبرىمىزدە گۈل تۇرىدۇ دائىما.
يېنىمىزدا مەڭگۈ ھەمراھ بولىدۇ،
روھ بېغىشلاپ، شولا چېچىپ بىر سېيما.

شۇڭا قىلچە مەنسىتمەيمەن ئۆلۈمنى،
بىزنى ھېچكىم ئاجرىتالماس، يىرالماس.
گۆش - قېنىمىز ساداقەتتىن يارالغان،
بەخت شۇدۇر بىزدەك ئۆتسە قەدىناس.

ۋەسىيەتنى قىلىپ قويدۇق بۇرۇنلا،
جان ئۈزگەندە قويۇڭلار بىر لەھەتكە.
ياتايلى بىز ھاياتتەكلا قارىشىپ،
پاك سۆيگۈنى چېچەكلىتىپ ئەبەدكە!

2004 - يىل 12 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، قەشقەر

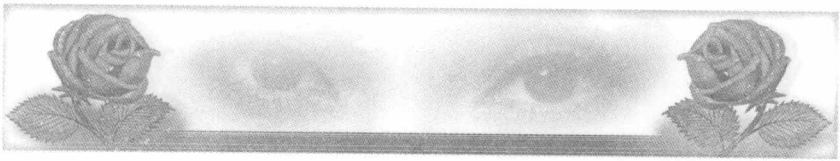

ئارزۇغا يېتەلەيمەن

ئانامنۇ ئۆلۈپ كەتتى،
دادامنۇ ئۆلۈپ كەتتى.
يۇرىكىمگە دەرد-ئەلەم
قاتمۇ-قات تولۇپ كەتتى.

ئەگەردە دادام بولسا،
يۆلەنچۈكۈم تاغ ئىدى.
ئەگەردە ئانام بولسا،
تۇرار جايىم باغ ئىدى.

بەختىم يەنە ئوڭ ئىكەن،
ياخشىلىققا ئېرىشتىم.
سېخىي قوللار سۈنۈلدى،
مەن ئوقۇشقا كىرىشتىم.

ياخشى ئوقۇپ مەكتەپتە،
ئىلىم - پەن ئىگىلەيمەن.
ئەجداد روھى يار ماڭا،
ئارزۇغا يېتەلەيمەن. ■

ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

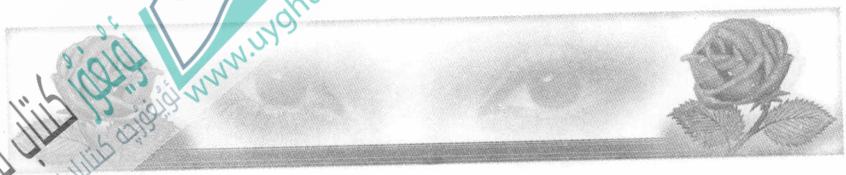

راست ۋە يالغان

(يازغۇچى ئوبۇلهاشىم قاسىمنىڭ «ئەزرائىل، بىر كۈن توختاپتۇر» ناملىق هېكايىلار توپلىمىنى ئوقۇغاندىن كېيىن)

بۇ هايات
بۇ دۇنيا
تولغان بىهبسپاپ رەڭ — بويياقلارغا.
هەركۈنى
هەرسائەت
خىلمۇخىل خەۋەرلەر
تىلسىمات ئۇچۇرلار
ئاڭلىنىدۇ قۇلاقلارغا.

بىرسى دەيدۇ:
— مەن كىلون ئادەم،
— مەن كىلون موزاي...
يەنە بىرى ئىشەندۈرمەك بولىدۇ،
ئۇستاتلىق قىلىپ،
يوقنى بارغا ئوخشىتىپ؛
شۇڭلاشقا هەيران قالىسەن،
ئاڭقىرالمايسەن،
جىڭ يا جا دېيەلمەيسەن،
كۆڭۈل توختىتىپ.

دېمىسىمۇ،
مەككارلار مىسنى ئالتۇن، دەپ،
ئۇچقۇننى يالقۇن، دەپ،
توقۇيدىكەن يالغاننى،
بېلىق كۆزىنى مارجان كۆرسىتىپ.
تۇگمەيدىكەن،
ئۇزۇلمەيدىكەن،
چۈنكى، بۇنداق قىلمىشنى
چوڭى كىچىكىگە داۋام ئۆگىتىپ.

ئەمدى بىلسەم،
دۇنيا ئاجايىپ ئىكەن،
غارايىپ ئىكەن،
سېھرىي ئەسناغا،
ھېكمەتكە تولغان.
ئۆزۈمگە كەلسەم،
مېنىڭ تۇغۇلغىنىم راست،
ئۆلۈشۈممۇ راست،
قالغىنىدا بار يالغان.
...

قاچانمۇ يېتەرمىز پاكلىققا،
قاچانمۇ يېتەرمىز راستلىققا،
مەنزىل يىراق،
بەك يىراق.
بۇ بىر ئارزۇ
بۇ بىر ئۇمىد
لېكىن، چۈش ئەمەس بىراق!

ئۇيغۇر كتاب تورىدىكى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

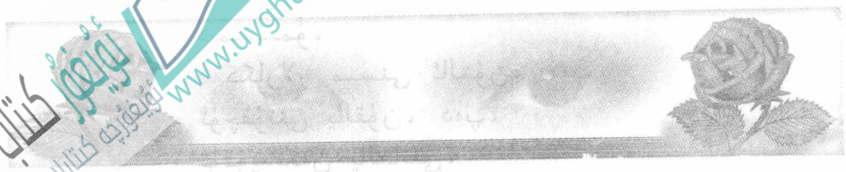

ئۇستازىمغا خەت

ئۇستاز مۇئەللىم،
شائىر مۇئەللىم،
بۇ يىل مانا دەل كىرىڭىز يەتمىشكە.
گۈزۈاھچىسى سىز،
شاھىتى سىز،
يەتمىش ئىشقا،
يەتمىش يىللىق كەچمىشكە.

ئەپسۇس،
مىڭ ئەپسۇس،
تۆھپىڭىز تاغدەك تۇرۇپ،
كۆڭلىڭىز ئاپئاق تۇرۇپ،
ئۇچراپ قاپسىز رەزىل تۆھمەتكە.
كارايىتى يوق،
كىم ئۇچرىمىغان،
كىم يولۇقمىغان
بۇنداق تەقدىر - قىسمەتكە.

كىرىشتى چىشلىرىم،
تىكلەشتى قۇيقا چاچلىرىم،
غەزىپىم تاشتى،
كۆكتىن — پەلەكتىن.

لېكىن، ئۆزۈمنى تۇتۇپ،
سىلكىنىپ بېشىمنى،
ئەسلىمگە كەلدىم
يەنە بۆلەكتىن.

ئالتۇن توپا باسسىمۇ،
كىر-قات قونسىمۇ
يەنىلا پارقىراپ تۇرىدۇ
ئەخلەت ئىچىدە.
ھايات تاۋلىنىدۇ
مۇشكۈلات ئىچىدە،
تۆھمەت ئىچىدە.

ھېچكىم قۇرۇق تېرەككە ئاتمايدۇ چالما،
ئاتىدۇ چالمىنى
مېۋىلىك دەرەخكە.
بىلسەم، بۇ ئىش
ھەسەتخورلۇقتىن،
كۆرەلمەسلىكتىن بولغان،
ئەمەتنىڭ دوپپىسىنى
كىيدۈرگەندەك سەمەتكە.

كىم بىلمەيدۇ سىزنى،
مۇئەللىم بولۇپ،
كوئېنلۇن باغرىدا،
مەھمۇد دىيارىدا،
ئىلى باغلىرىدا
قالدى يارقىن ئىزىڭىز.
شېئىرىڭىزدىن زەمزەم ئىچىپ،
مەستخۇش بولۇپ،

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

ئاقارتتى دىلىنى
مىڭلىغان ئوغۇل - قىزىڭىز.

شۇنىسى بەرھەق،
ئىشەنچىم كامىل:
تۆھمەتخورلار،
پىتنىخورلار
ئۆزى ئانقان تېشىنى يەيدۇ.
ئۆزى كولىغان
ئۆزى قازغان
ئورىغا چۈشۈپ بېشىنى يەيدۇ.
...

خەت يازسام، تەسەللى دېمەك،
(تەسەللىگە موھتاج ئەمەس سىز).
چۈنكى، ئۆزىڭىز يېتۈك بىر ئالىم،
ئەلگە مەشھۇر شائىر ئىرۇرسىز.
شائىرلىقمۇ كېلەر سىناققا،
(گویاکی هایاتقا ئوخشاش).
پاك، سەمىمىي دىلىڭىز بىلەن،
خەنجەر كەبى شېئىرىڭىز بىلەن
سىناقلارغا جاۋاب بېرەرسىز.

2005 - يىل 5 - ئاي، ئۈرۈمچى

ئوتۇك ئۆچمىسۇن

دېدىڭ جانان: «يۇرىكىمدە ئوتۇم بار،
لېكىن، ئوتنى كۆمۈپ قويدۇم قوقاستا».
ھازىرغىچە بىر ھارارەت سەزمىدىم،
تومۇر ۇچىڭ سوقۇشمۇ بەك ئاستا.

قاچانغىچە شۇنداق نىمجان ئۆتىسەن،
يا ئۆزۈڭنى، يا بىراۋنى ئىسىتماي.
قايسى نامەرد يۇرىكىڭگە سۇ سەپتى،
ئېيتقىن قېنى، دۇدۇقلىماي، قىينالماي! ؟

ھايات دېگەن يەنە بىر رەت كېلەمدۇ؟
كېلەر قېتىم يالقۇن ئىچرە كۆيگىلى.
ئوتنى كۆمىمە، شولا چېچىپ ئۇلغايسۇن
ساپ مۇھەببەت شامىلىدا بىر يولى.

2005 - يىل 8 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچەتلىرىنى تارقىتىش

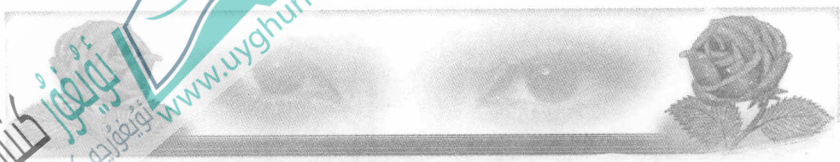

«هاي-هاي تېرەك» رىۋايىتى

هەزرىتى مەۋلانە مەھمۇد كاشغەرىي مەقبەرىسى ئاستىدا 1000 نەچچە يىللىق ئاجايىپ يوغان «هاي - هاي تېرەك» دەپ ئاتىلىدىغان بىر تۈپ قاپاق تېرەك بار. بۇ تېرەك ھەققىدە مەھمۇد كاشغەرىي باغدادتىن قايتىشىدا ئىشلىتىپ كەلگەن ھاسىدىن كۆكلەپ چىققان، دېگەن رىۋايەت بار.

«هاي-هاي تېرەك» ، هاي تېرەك،
قانداق بىنا بولغانسەن؟
ئاڭلاپ كەلسەك گەپ تولا،
سىر-ئەسنالا تولغانسەن.

بوي-بەستىڭگە كۆز يەتمەس،
پاتماس نەچچە قۇچاققا.
نوتا سۈرۈپ شاخلىشىڭ
ئوخشار گويا بىر باغقا.

نۇرغۇن دەرەخ قۇرۇدى،
سەنلا ئۆستۈڭ قۇرۇماي.
بوران سوقسا تىك تۇردۇڭ،
باغجانلىدىڭ توختماي.

بەخت تىلەپ، قۇت تىلەپ،
ئاستى ساڭا تۇمارلار①؛
شىپا تىلەپ، قۇت تىلەپ،
نىمجان تەنلەر، بىمارلار.

ئېيتقىن قېنى، راست گەپنى،
سەن ھاسىدىن ئۆسكەنمۇ؟
شۇ خاسىيەت ۋەجىدىن
ئەسىرلەردىن ئۆتكەنمۇ؟

ھاسا دېگەن قۇرۇق شاخ،
قانچە قىلسا كۆكلىمەس.
ئالىم بوۋام مېھرىدىن
كۆكلىگىنىڭ سىر ئەمەس.

2005 - يىل 10 - ئاي، كونىشەھەر — ئوپال

① تۇمارلار — ئاۋام خەلقنىڭ «ھاي - ھاي تېرەك» شاخلىرىغا ئۆزلىرىگە ئامەت، بەخت تىلەپ ئېسىپ قويغان رەخت پارچىلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

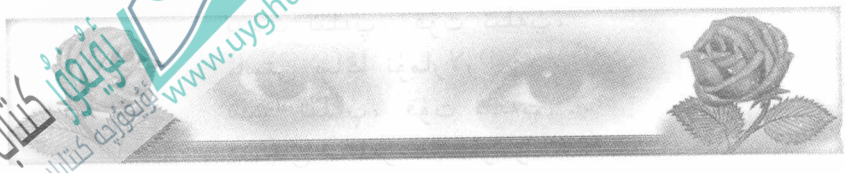

يۇرىكىڭنى ئالماشتۇر

دوختۇر دېدى: «يۇرىكىڭنى ئالماشتۇر،
گەر بولمىسا يوقتۇر ساڭا ھاياتلىق».
دوختۇر سۆزى جۇغۇلداتتى تېنىڭنى،
(كېپىقالغاندەك شۇ ئەسنادا ماماتلىق).

دوختۇر دېدى: «يۇرەك بولۇر قىپقىزىل،
لېكىن، سېنىڭ كۆمۈر كەبى قاپقارا.
ئىچ-ئىچىدىن زەھەر تېمىپ تۇرۇپتۇ،
باشلىنىپتۇ شىپاسى يوق بىر يارا».

دوختۇر سۆزى تارىخىڭنى ئەسلەتتى،
ياخشىلىققا يامانلىقنى بەرگىنىڭ.
نىزا سېلىپ قېرىنداشلار ئىچىگە،
ئاداۋەتنىڭ ئۇرۇقىنى تەرگىنىڭ.

مەلئۇنلارغا ھەمدەم بولۇپ، باش بولۇپ،
ياخشىلارنى چايان كەبى چاققىنىڭ.
ۋىجدانىڭنى ئېلىپ قويۇپ تەكچىگە،
بەتنىيەتكە كۆچۈكلىنىپ باققىنىڭ.

دوختۇر دېدى: «يۇرىكىڭنى ئالماشتۇر،
كار قىلمايدۇ كۆڭۈڭ بىلەن دېيەكمۇ.
لېكىن، نەدە ساڭا لايىق يۇرەك بار؟!
ئادەم تۇغۇل، قارغاڭاتسا كېسەكمۇ».

2005 - يىل 10 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكىتى تارقىسى
www.uyghurkitap.com

يېڭى يىل كۈنى

يېڭى يىلدا تۇغۇلدى بوۋاق،
خۇشاللىقتا خۇشاللىق قوشۇپ.
تەبرىكلەشكە كەلدى تۇغقانلار،
ئۆي ئىچىمۇ كەتتى لىق توشۇپ.

ئىسسىم تاللاش باشلاندى دەرھال،
ھەركىم ئۆزىچە خىيالغا پاتتى.
ياخشى ئىسسىم تېپىش يولىدا
كېچەش ئەھلى سۆزگە سۆز قاتتى.

بىرسى دېدى: «ئەزىز» قويايلى،
ئەزىز يۈرتنىڭ ھەقداسى بولسۇن.
بىرسى دېدى: «ئېھسان» قويايلى،
مېھىر-شەپقەت ھەمراسى بولسۇن.

بىرسى دېدى: «بەختىيار» بولسۇن،
بەخت - ئامەت قوتلىسۇن ئۇنى.
يامان كۆزدىن ساقلىسۇن تەڭرى،
ياخشى كۈنلەر يوقلىسۇن ئۇنى.

بىرسى دېدى: «ئىلىيار» قويايلى،
ئانا ئەلگە بولسۇن ئۇ قالقان.
ئاۋام بىلەن بولۇپ ھەمنەپەس،
يۇرىكىدە يانسۇن ئوت-ژولقان.

بىرسى دېدى: «زەپەر» قويايلى،
يېڭى يىلنىڭ سىيماسى بولسۇن.
ئۈتۈق قۇچۇپ ھەربىر ئىشىدا،
شان-شەرەپكە، شۆھرەتكە تولسۇن...

ئىسىم تاللاش توختىدى ئاخىر،
ھەممەيلەننىڭ سۆيۈندى دىلى.
يېڭى يىلغا چېلىندى ناغرا،
جۇپلەشتى ئاستا سائەتنىڭ تىلى.

2005 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچى ئادرېسى

تارتىنىش

توۋا دەيمەن، ياش پەرقىمىز بەكمۇ چوڭ،
لېكىن، يۈرەك پىڑ-پىڑ كۆيەر بىر ئوتتا.
بۇ ئوت شۇنداق ھارارەتلىك، يالقۇنلۇق،
ئۆچمەس ئەسلا زىمىستاندا — قىش جۇتتا.

دېدىم ئاڭا: «سىڭلىم مەندىن ئايرىلىڭ،
بولالمايمەن سىزگە دىلداش ھەم جورداش.
پۇشايمانغا قاچا چىقماي قالىدۇ،
بىر قازاندا قاينىمايدۇ ئىككى باش...»

لېكىن، قىزچاق گەپ يېمىدى قىلچىلىك،
ھېسسىياتىنىڭ تۇتۇندە بولۇپ مەست.
دېدى ماڭا: «مېنىڭ كاللام جايىدا،
ئۆزى چۈشكەن كۆڭۈلنى ھېچ تارتماق تەس...»

ئەمدى بىلدىم، تاللىمايدۇ مۇھەببەت
ياش - قېرىنى، ھەتتا يەنە مىللەتنى.
مۇھەببەت ئۇ ئىجازەتسىز كېزىدۇ،
بوپتۇ ئەمىسە تەڭ تارتايلى بۇ دەردنى.

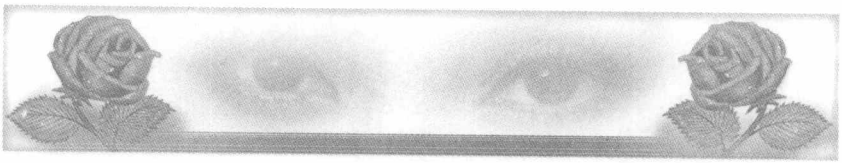

هەممىدىن تاتلىقكەن پىچىرلىغان گەپ

ئۇچراشتۇق مىڭ تەستە پۇرسەتمۇ كېلىپ،
يۈرەكنى يۈرەككە مەھكەم يېقىشىپ.
كۆزلەردە مۇھەببەت ئۇچقۇنى شۇ چاغ
نۇر-شولا تۆكتى زەپ ژۇجۇدنى تېشىپ.

ھېچ ژۇۋان سۆرمىدۇق، تىترىدى لەۋلەر،
كىم قېنى سۆز ئاچار ئەڭ دەسلەپتە دەپ.
قۇلاققا ئاڭلاندى بىر چاغدا تىۋىش:
ھەممىدىن تاتلىقكەن پىچىرلىغان گەپ...

2006 - يىل 2 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

سەن كىمسەن؟

خاپا يۈرىدۇك داۋاملىق رازى بولماي ھاياتتىن،
يا ئىبادەت قىلمىدىك، قورققان بولساك ماماتتىن.
يا بىر كۆچەت قويمىدىك مېۋىسىنى يېگۈزۈپ،
رەھمىتىنى ئالمىدىك ئەل-جامائەت (بىر زاتتىن).
ئىچىڭدە بىر چار يىلان پىلتىڭشىدى، ئويىندى،
زەھىرىك تەپتى تېشىڭغا چىرايىڭدىن — قاپاقتىن.
ياخشىلىققا يامانلىق ياندۇرىدۇك سەن ھەمىشە،
نەپ تىلىدىك ھەر جايدا ناجىنستىن، شەددىاتتىن.
«مەككار» دېگەن لەقەمنى ئالدىك مانا ئاخىرى،
قۇتۇلمىدىك ھېچقاچان توقۇ-لەنەت، ئاتاقتىن.
ئانا زېمىن كۆتۈردى ئەپۇ قىلىپ جىسمىڭنى،
ياشاش ساڭا نە ھاجەت؟ جان تەسلىم قىل توساتتىن.

2006 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

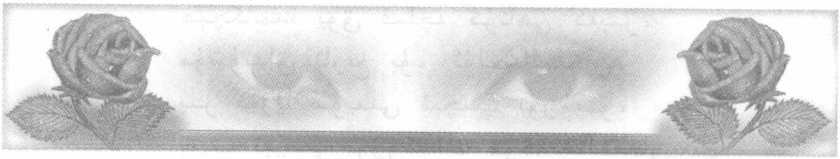

ئىككى ئالىم ئۇچراشتى جەننەت ئىچىدە

(باللادا)

شىلدىرلاپ ئاقىدۇ زەمزەم سۇلىرى
ئېرىقتا، ئۆستەڭدە كۈۋەجەپ، ئوقچۇپ.
بال دېسە بالدىنمۇ شېرىن، لەززەتلىك،
بەدەنگە تارايدۇ دېمىدە بولۇپ.

ھەممە ياق تولغاندۇر ئىپار ھىدىغا،
چېچەكلەر بەرگىدە ئوينار كېپىنەك.
بۇنداق باغ تېپىلماس پانىي ئالەمدە،
(ئۇ بېرەر جەننەتۇل مەئۋادىن دېرەك).

ئۇچراشتى شۇ يەردە بىر جۇپ ئىزگۇ روھ،
پەرىشتە قوۋملىرى قېلىشتى ھەيران.
ئىككى جان باغرىنى يېقىشتى مەھكەم،
خۇشاللىق، شادلىققا تولدى ھەر تامان.

سالامدا ئېگىلدى مەھمۇد يۈسۈپكە،
خاس ھاجىپ ھۆرمەتتە سۆندى قولىنى.
دېدى ئۇ: «ساق چاغدا كۆرۈشەلمىدۇق،
دىشۋارلىق توسقاچقا دىدار يولىنى ...

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

هېچكىمده يوق قىلچه گۇناهى يوقتۇر،
مۇشۇنداق تارىخ بۇ، ئۇلۇشالمىغان،
بىر دەريا سۈيىنى ئىچىپ تۇرۇپمۇ،
پەيت تېپىپ تۇزۇكرەك مۇڭدىشالمىغان...

سۆھبەتكە فارابى، ئىبنىسىنا هەم،
جىمىكى ئالىملار سەمە بولۇشتى.
بۇ ئىككى ئالىمنىڭ قۇتلۇق كۈنىگە
خۇشاللىق ئىلكىده مەدهىي ئوقۇشتى.

شۇ چاغدا جىبرىئىل كەلدى بىر ياندىن،
هەممەيلەن تىك تۇردى ئادەت بويىچە.
(نە ئەجەب ئالىملار سوئال - سوراققا
تارتىلىپ قالىدۇ نۆۋەت بويىچە).

جىبرىئىل دېدىكى: «ئىبادەت زۆرۈر،
ۋەلىكىن، پەن - بىلىم هەممىدىن مۇهىم.
تەڭرىنىڭ ئەڭ يېقىن بەندىسى بولۇر،
ئالىملار پەيغەمبەر تەختىده دائىم.

كىمىكى ئىلىمنىڭ چىن دوستى بولسا،
جەننەتمۇ شۇنىڭكى ئاياغ ئاستىدا.
ئالىملار گۇناهتىن مەغپىرەت بولۇر،
جان تەسلىم قىلغاندا پانىي دۇنيادا.

يۇسۇپ خاس هاجىپ هەم مەهمۇد كاشغەرىي
زەر كىتاب يېزىشتى هاياتلىقىدا.
ئىلىمنىڭ ئىشىقىدا كۆيدى - ئۆرتەندى،
ياراتتى مۆجىزە سۆباتلىقىدا.

جاھانغا تونۇتتى ئانا يۇرتىنى،
مەغرىپتىن مەشرىققە تارالدى نامى.
خەلقىگە تۆگىمەس بايلىق قالدۇردى،
شۇڭا ئۇ مۆمىندۇر (كامىل ئىمانى).

شۇڭلاشقا ئاللادىن كەلدى بىر ۋەھىي:
〈ئالىملار جەننەتكە نائىل بولسۇن، دەپ؛
بوغۇنلار ئالىملار ئىزىدىن مېڭىپ،
ئىلىمگە، ھۈنەرگە كامىل بولسۇن〉دەپ».

جىبرىئىل سۆزىگە گۇۋاھچى بولۇپ
قول باغلاپ تۇرۇشتى بارچە پەرىشتە.
مەرىپەت ئىزدىگەن ئىنسانلار روھى
شوخ پەرۋاز ئەيلىدى كۆكتە — ئەرشتە.

شۇ چاغدا پەرىلەر گۈلدەستە تۇتۇپ
قايىللىق بىلدۈردى ھەر ئېغىز گەپكە.
شۇ ئىككى ئالىمنى باشلاپ كېتىشتى
جەننىتى پىردەۋسى يولى تەرەپكە.

يۈسۈپ خاس ھاجىپ ھەم مەھمۇد كاشغەرىي
سەپەرگە ئاتلاندى ئەسەر يازغىلى.
يانمۇيان مېڭىشتى قەلەم قولىدا،
شۇ باقىي دۇنيادىمۇ دۇرلار قازغىلى.

2006 - يىل 10 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

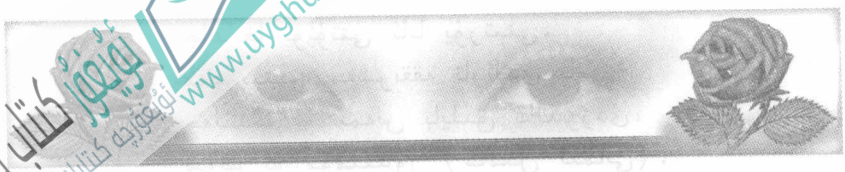

«كونا رەڭ»

بارغاندۇق گىلەم ئېلىشقا،
«كونا رەڭ»نى تاللىدى مېھمان.
كونا - يېڭى رەڭلەر ھەققىدە
گەپ - سۆز بولدى شۇنچىلىك پىنھان.

چۈشەنمەستىن سورىدىم شۇ چاغ:
«ھەر نەرسىنىڭ يېڭىسى ياخشى.
كونا دېگەن بەربىر كونا،
بىلەلمىدىم، نېمىسى ياخشى؟»

دېدى شۇئان گىلەمچى ئۇستام:
«ھۇنەرۋەنلەر پۈختا توقۇغان.
ئەجدادلاردىن قالغان بوياقتا
ئۆڭمەس قىلىپ سىپتا بويىغان.

〈كونا رەڭ〉 دە توقۇلغان گىلەم
ساختىلىقتىن، ھىيلىدىن خالىي.
ئادەم ئەگەر بولمىسا ساختا،
جىڭ بولىدۇ ھۇنىرى — مالى.»

2006 - يىل 10 - ئاي، قەشقەر

ئۇزۇك نەپەسلەر

(چاتما)

مەن شەرقە قارايمەن

ھەركۈنى تاڭ ئاتماستا،
چولپان يۇلتۇز پاتماستا،
تولۇن ئايمۇ قاچماستا،
كۈندە شەرقە قارايمەن.

قۇياش بالدۇر چىقسا، دەپ،
نۇر - زىيالار چاچسا، دەپ،
ماڭا قۇچاق ئاچسا، دەپ،
كۈندە شەرقە قارايمەن.

قۇياش خەۋەر ئەپ كەلسە،
خۇش خەۋەرنى دەپ كەلسە،
دىلغا شادلىق سەپ كەلسە،
ئۈمىد بىلەن قارايمەن.

چۈنكى، شەرقتە ئېلىم بار،
ئانا يۇرتۇم — يېرىم بار،

ئۇيغۇرچە كىتاب تورى يىكتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يىگانە تارقىتىش تورى

هاياتىم بار — جەنىم بار
شۇڭا شەرققە قارايمەن.

2006 - يىل 8 - ئاينىڭ 18 - كۈنى، تاشكەنت

نەۋائى هەيكىلى ئالدىدا

نەۋائى هەيكىلى تۇرار قەد كېرىپ،
گۈلدەستە قويدۇممەن ئۆچىرەتتە تۇرۇپ.
شائىرغا ئۇرغۇدى هۆرمەت - ئېهتىرام،
قەلبىمدە گويا كى بىر قۇياش يورۇپ.

ئاڭلىدىم شۇ جايدا پىچىرلاشلارنى:
«نەۋائى كىم ئۆزى؟ تەۋە قايساقتا؟»
باش تارتتى جاۋابتىن سەپەرداشلىرىم:
«جاۋابنى بەرمەك تەس ئۇشبۇ سوراقتا.»

دۇنيانىڭ ئىشلىرى ئەجەبمۇ قىزىق،
ياماننى ئىتتىرەر يىراقتا نېرى؛
ياخشىنى تالىشار قوۋمىغا تارتىپ،
بۇ شۇنداق ئادەتتۇر ئەزەلدىن بېرى.

نەۋائى كىم بولسۇن، قايسى نەسەبتىن،
ئۇ خەلقنىڭ شائىرى، غۇرۇرى، پەخرى.
نەۋائى جاهانغا، دۇنياغا مەنسۇپ،
شۇڭا ياد ئېتىدۇ هەر مىللەت ئەهلى.

2006 - يىل 8 - ئاينىڭ 19 - كۈنى، تاشكەنت

نەمەنگاننىڭ قىزلىرى

نەمەنگاننىڭ ئالمىسى تىلنى يارادۇر،
نەمەنگاننىڭ قىزلىرى جاننى ئالادۇر.
— خەلق قوشاقلىرىدىن

نەمەنگاننىڭ قىزلىرى كارامەت قىزلار،
شۇ قىزلارنىڭ يۈرىكى ئاتەشكە تولغان.
نەمەنگاننىڭ قىزلىرى ئالامەت قىزلار،
ئەقلى - هوشى، ئىدراكى گويا بىر ژولقان.

نەمەنگاننىڭ قىزلىرى باغدا ياشايدۇ،
نەمەنگان قىزلىرىنى هەممە داڭلايدۇ.
نەمەنگاننىڭ قىزلىرى ناخشىغا ئۇستا،
ناخشىسىنى بۇلبۇللار كېلىپ ئاڭلايدۇ.

ئالما بەرسە گەر سىزگە ئېلىڭ، «ياق» دېمەڭ،
ئالمىنى يەپ ژەلپكىن «ماڭا باق» دېمەڭ.
نەمەنگاننىڭ قىزلىرى شۇنچە بازارلىق،
هەممىسىنىڭ جۈپتى بار، تەنها، تاق، دېمەڭ.

نەمەنگاننىڭ قىزلىرى ئالما ساتىدۇ،
ئالما بىلەن قوشۇپ سىزگە قاشمۇ ئاتىدۇ.
قاش ئېتىشى شۇخلۇقى هەم تۇز كۆڭۈللۈكى،
بەتنىيەتتە بولسىكىز تاشمۇ ئاتىدۇ.

* * *

ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

2006 - يىل 8 - ئاينىڭ 20 - كۈنى، نەمەنگان

«پادىشاھ ئاتا دەريا سى» بويىدا

ئۆزبېكىستان نەمەنگان ۋىلايىتى مانەي يېزىسىنىڭ قىرغىزستان بىلەن چېگرىلىنىدىغان تاغ باغرىدا «پادىشاھ ئاتا» دەپ ئاتىلىدىغان ئىسمى - جىسمىغا لايىق بىر گۈزەل دەريا بار. بۇ يەرگە كېلىدىغان ساياھەتچىلەرنىڭ ئايىغى ئۆزۈلمەيدۇ...

گۈزەل زېمىن، تۆت ئەتراپى تاغ،
دەل قاق بەلدىن دەريا ئاقىدۇ.
ئىككى قىرغاق گۈل-گۈلىستان باغ،
بارچە ئىقلىم ئاڭا باقىدۇ.

دەريا سۈيى تاشقا ئۇرۇلۇپ،
ئاپئاق بۇزغۇن كۆۋەجەر تىنماي؛
ئالتۇن ۋادا قۇچاق ئاچىدۇ،
ئۇنچە - مارجان باغرىغا قانماي.

سۇنىڭ تىنىق، سۈزۈكلۈكىدىن
دەريا تېگى ئوچۇق كۆرۈنەر.
جانغا ھۇزۇر بېغىشلار شۇ سۇ،
تەنگە يىپەك كەبى بىلىنەر.

دەريا سۈيى گويا كى زەمزەم،
قۇۋۋەت بولار ئىچكەن ئادەمگە.

مارکا چاپلاپ سانقىلى بولار،
يىراق - يېقىن، پۈتۈن ئالەمگە.

سۈلا ئەمەس، تىللا ئاققانىنى
تۇنجى كۆرۈشۈم دەريا ئىچىدە.
نۇر-جۇلادىن كۆزۈم قاماشتى،
كۈندۈز ئەمەس، ئايسىز كېچىدە.

2006 - يىل 8 - ئاينىڭ 21 - كۈنى، قىرغىزستان — ئوش

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

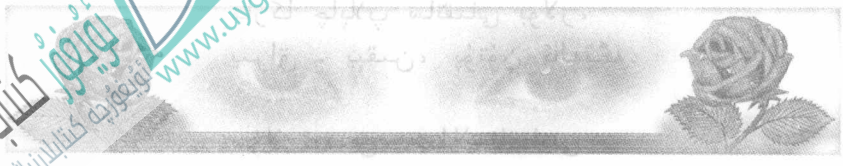

ئۇنىڭ يارى قەلبىدە

(بىر شائىرەنىڭ خاتىرىسىدىن)

قىز چوڭ بولدى (يەتتى بويىغا)،
ئەلچى كەلدى تەرەپ - تەرەپتىن.
نە ئۇچۇنكى قىزدىن جاۋاب يوق،
نېمە ئىش بۇ، نېمە سەۋەبتىن؟

قىز ئاخىرى زۇۋانغا كەلدى،
بىر سويامچە قەلەمنى تۇتۇپ:
«ئاشىقىم شۇ — سۆيگىنىمۇ شۇ،
رام قىلغان ئۇ مەيلىمنى ئۇتۇپ.

خۇشاللىقىم، قەھر-غەزىپىم
مۇجەسسەمدۇر قەلەم ئىچىگە.
ئىجادسىز ھايات — مەنىسىز ھايات،
ئىجادسىز كۇندۇز ئوخشار كېچىگە.

شائىرلىقىم يەتسۇن ۋايىغا،
ساقلىغانلار شۇ چاغ گەپ ئاچسۇن.
شېئىرلىرىم — مۇھەببىتىمدۇر،
شۇ مۇھەببەت مېنى ياشناتسۇن.»

2006 - يىل 11 - ئاي، قەشقەر

مەن يارىمنى نېمە دەي...

(بىر شائىرغا تەقلىد)

I

مەن يارىمنى گۈل دەر ئىدىم، گۈلمۇ تىكەنلىك،
مەن يارىمنى نۇر دەر ئىدىم، نۇرمۇ بىر دەملىك.

مەن يارىمنىڭ دىل مېھرىنى دەر ئىدىم دەريا،
دەريا سۈيى يازدا تاشقىن، قىشتا كەملەكلىك.

مەن يارىمنىڭ كۆزلىرىنى دەر ئىدىم چولپان،
چولپان يۇلتۇز كېچىسى بار، كۈندۈز مۆكۈلىك.

مەن يارىمنىڭ بويلىرىنى دەر ئىدىم شەمشاد،
شەمشادنىڭمۇ پۈتىقى بار (ئەگرى - بۈگرىلىك).

II

مەن يارىمنىڭ قاشلىرىنى دەر ئىدىم سىيا،
شۇ قاشقىمۇ بەزى چاغدا قويىلار ئوسما.

ئۇيغۇر كتاب تورى يىگانە
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مەن يارىمنىڭ لەۋلىرىنى دەر ئىدىم يانغۇت،
ياقۇتمۇ بىر سەزگۈسى يوق تاش ئىكەن ئەسلا.

مېنىڭ يارىم شۇنچە بەرنا، شۇنچە جەزبىدار،
تەڭدىشى يوق بۇ ئالەمدە گۈزەل بىر سېيما.

مەن ماختىماي كىم ماختىسۇن ئاشۇ سەنەمنى،
چۈنكى ئۆزۈم بىر ئۇنىڭغا ئاشىق - مەھلىيا.

2006 - يىل 11 - ئاي، قەشقەر

قار ياغقاندا

تەبىئەت پۈركەندى ئاپئاق لىباسقا،
يەر-زېمىن يېپىندى ماموقتىن يونتقان.
دەرەخنىڭ شېخىدا مۇزنىڭ پارچىسى،
ئېرىتقىنا، ئۆستەڭدە قېلىن مۇز تۇتقان.

قۇشقاچلار سايرىشار ئۆچەكلىرىدە،
قاغىلار قىلىشقان تېرەكنى قوندىق.
تۈلپارلار كىشنەيدۇ تىزگىننى سىيرىپ،
مېكىيان تۈخۈملاپ قاقاقلار ھەرۋاق.

قىش كۈنى ھەر يەردە شادلىق نامايان،
بالىلار ياسايدۇ قاردىن بوۋاينى.
ئۇلارنىڭ چېھرىدە كۈلكە-تەبەسسۇم،
ئەسلىتەر گويا كى نۇرانە ئاينى.

تەبىئەت ئۇخلايدۇ ھاردۇق يەتكەندەك،
ۋەلېكىن ھاياتلىق داۋام قىلىدۇ.
ئاشۇ قار مول ھوسۇل بەلگىسى بولغاچ،
قىشمۇ باھاردەك لەززەت بېرىدۇ.

ئۇيغۇر كتاب تورى يىگانە
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نەشرىسى
www.uyghurkitap.com

مەن قارنى ئەزەلدىن ياخشى كۆرىمەن،
قار گويا ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە.
ئىنسانلار بولسىدى قاردەك بىغۇبار،
پاك - پاكىز بولاتتى دۇنيا ھەمىشە.

2006 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

سېنىڭدىن ئايرىلسام شۇنداق ياشايمەن

(شائىر ماخمۇت مۇھەممەتنىڭ «مېنىڭدىن ئايرىلساڭ قانداق قىلارسەن» ناملىق شېئىرىغا مۇشائىرە)

مېھرىبان، غەمگۇزار، سۆيۈملۈك دادا،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.
بالىلىق بۇرچۇمنى قىلمەن ئادا،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

مېنى چوڭ قىلغۇچە تارتتىڭ كۆپ جاپا،
ئاڭلىدىڭ بىھېساب تەنە ۋە تاپا،
دەردىمدە يۇردۇڭسەن ھەمىشە خاپا،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

تاپانغا كىرگەندە خوخا يا تىكەن،
كىرپىكتە ئالدىڭسەن ئاغرىتماي بەلەن،
دادىنىڭ شەپقىتى گويا گۆھەرکەن،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

گەر ئاغرىپ قالساممەن پەرۋانە بولدۇڭ،
ئاھ ئۇرۇپ ھەرياندا سەرسانە بولدۇڭ،

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

دورىغا پۇل سوراپ دىۋانە بولدۇڭ،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

مۇبادا مۇشتلاشسام يارامنى تاڭدىڭ،
«ھېچ گەپ يوق» دەپ يەنە كۆڭلۈمنى ئالدىڭ،
دەۋالار ئۇلغايسا ئۇياتتا قالدىڭ،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

باشتىلا ئاغزىمغا سالدىڭسەن ئىلىم،
مەكتەپكە بەردىڭسەن ئالسۇن دەپ بىلىم،
ئاز-تولا يورۇدى قاراڭغۇ دىلىم،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

ھەتتاكى بالىلىق بولغان چاغدىمۇ،
قويدۇم سېنى مەن يەنە داغدىمۇ،
مەست-ئەلەس يۈردۈممەن باغدا، تاغدىمۇ،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

...

قىلغان شۇ ئىشىمغا خىجىلمەن ئۆزۈم،
ھەسرەتلىك ياشلارغا تولدى بۇ كۆزۈم،
كاپالەت بېرىمەن — بۇ راست، چىن سۆزۈم،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

نە قىلاي، پۇشمانغا قاچا — ئىدىش يوق،
ۋاق قىستاپ كەلدىغۇ، ئەمدى تىنىش يوق،
بىر ئالغا قارايمەن، ئارتقا يېنىش يوق،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

سېنىڭدىن ئايرىلماي بىللە ئۆتىمەن،
مېھماننى كۈتكەندەك ياخشى كۈتىمەن،
مەن سېنىڭ ھالىڭغا چوقۇم يېتىمەن،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

سۇ دېسەڭ، زەمزەمنى قۇيۇپ بېرىمەن،
گۆش دېسەڭ، قوچقارنى سويۇپ بېرىمەن،
قوغۇننى، تاۋۇزنى ئويۇپ بېرىمەن،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

گەر كېسەل بوپ قالساڭ داۋاسى مەندىن،
قان لازىم بوپ قالسا بېرىمەن تەندىن،
ھېچ خىجىل قىلمايمەن پۇلدىن — موچەندىن،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

گەر نېسىپ بوپ قالسا بېرىش ھەرەمگە،
كۆتۈرۈپ ماڭمەن ئېلىپ مۇرەمگە،
ھەم ئېلىپ كىرىمەن بېھىشكېرەمگە،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

ئىش-ئوقەت بولسىلا ياخشى ئىشلەيمەن،
مېھنىتىم-ئەجرىمدىن خامان چەشلەيمەن،
نان يېسەم ھالالالاپ ئاندىن چىشلەيمەن،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

تۆھپىكار بولىمەن ھەربىر چېلىشتا،
نەمۇنە بولىمەن ئىجادتا، ئىشتا،
جاپانى يېڭىمەن تومۇزدا، قىشتا،
سېنىڭدىن ئايرىلماي ئوبدان ياشايمەن.

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچىگى تارقىسى
www.uyghurkitap.com

يۈزده يۈز باسمەن سېنىڭ ئىزىڭ،
چوڭ ئالىم قىلىمەن نەۋرە قىزىڭنى،
ئاقلايمەن مەڭگۈگە بەرگەن تۈزۈڭنى،
سېغىنىدىن ئايرىلسام شۇنداق ياشايمەن.

گېپىمده تۇرمىسام بالام، دېمىگىن،
ۋەدەمنى بىر قۇرۇق كالام، دېمىگىن،
ئۇ دۇنيا-بۇ دۇنيا سالام، دېمىگىن،
سېغىنىدىن ئايرىلسام شۇنداق ياشايمەن.

2006 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

هۆرمەت چاچقۇلىرى

تەبرىكنامە

(ئاتاقلىق ماتېماتىك، پېداگوگ، ئۇستازىم سەيدۇللا يۈسۈپ
تەۋەللۇتىنىڭ 70 يىللىقىغا بېغىشلايمەن)

يەتمىشكە تالىق تويىڭىز بولدى،
ئالتۇنغا تەڭداش بويىڭىز بولدى،
هاياتتا مەنىلىك يولىڭىز بولدى،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئىرپان بېغىدا ئەلاچى ئوقۇپ،
كىتابنى گويا كۆڭۈلگە توقۇپ،
جاپا - مۇشكۈللەر يول بەردى قورقۇپ،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئىشچان - تىرىشچان بىر باغۋەن بولۇپ،
گۈياكى شامدەك نۇر چېچىپ-يورۇپ،
خىزمەت قىلدىڭىز غەيرەتكە تولۇپ،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ بېكى تارقىسى

قان-تەر تۆكتىڭىز بوغۇنلار ئۈچۈن،
بىلىمگە تەشنا سولغۇنلار ئۈچۈن،
بىر ئەمەس، مىڭلاپ نۇرغۇنلار ئۈچۈن
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

باغۋەن سېپىگە يولباش بولدىڭىز،
سىرداش، سەپەرداش، قولداش بولدىڭىز،
بىر تۇغقان كەبى يولداش بولدىڭىز،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئەۋلادلار ئۈچۈن كىتاب يازدىڭىز،
كېسەل تۇرۇپمۇ چىداپ يازدىڭىز،
ۋەبەلكى ئەلگە خىتاب يازدىڭىز،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

سىزدىن بەختلىك ئىنسان ھەم بارمۇ؟
سىزدىن قەدىرلىك بىر جان ھەم بارمۇ؟
سىزدىن زىيادە ۋىجدان ھەم بارمۇ؟
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئۈستاز ئاتالغاچ ھەممىدىن بۇرۇن،
ئالدىڭىز ھۆرمەت تۆرىدىن ئورۇن.
ئىززەتۋئىكرام ئاچتى كەڭ قويۇن،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

شەرەپ ئۈستىگە شەرەپلەر بولسۇن،
بەخت بېغىغا گۈللەر لىق تولسۇن.
ئۆمرىڭىز مەڭگۈ شاد - خۇرام ئۆتسۇن،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

تۇتتۇم گۇلدەستە

(ئاتاقلىق يازغۇچى ئەخمەت تۇردىنىڭ 65 ياشقا كىرگەنلىكى، ئىجادىيىتىگە 45 يىل بولغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن)

بۇ يىل مانا دەل كىردىڭىز ئاتمىش بەش ياشقا،
نى سەۋدالار، نى قىسمەتلەر چۈشتى بۇ باشقا.

ئەمما ئىجاد دەريالىدا ئۈزدىڭىز مەزمۇت،
ئەڭ ئاخىرى چىقتىڭىز شۇ قىرغاقتا - قاشقا.

«گۈرۈچ»① ناملىق ھېكايىدىن باشلانغان مەنزىل،
ئالقىش ياغقان تۇنجى مېۋە — ئوخشىغان ئاشقا.

«ھايات شۇنداق»②، «ئاي يامغۇرى»③ چاچتى نۇر - شولا،
«سەرسان روھ»④ نىڭ مېھرى ئۆتتى ھەر ۋەتەندا شقا.

چېچىڭىزغا ئاق سانجىدى «تارىم» دا ئىشلەپ،
ئۇستاز بولۇپ بوغۇنلارغا، ئۇمىدلىك ياشقا.

پەخىرلىنىپ چىن يۈرەكتىن تۇتتۇم گۇلدەستە،
ھۆرمەت تونى كىيگەن چاغدا دوستقا - ئاداشقا.

---

① گۈرۈچ — ئەخمەت تۇردىنىڭ «تارىم» ژۇرنىلىنىڭ 1958 - يىللىق 4 - سانىدا ئېلان قىلىنغان تۇنجى ھېكايىسى.

②③ «ھايات شۇنداق»، «ئاي يامغۇرى» يازغۇچىنىڭ رومانلىرى.

④ «سەرسان روھ» — يازغۇچىنىڭ مەملىكەتلىك جۇڭگو كىتاب مۇكاپاتىغا، «تۇلپار» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن مەشھۇر رومانى.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئۇ — بۇگۈنكى تېيىپچان

بىر شائىر بار غۇلجىدا،
ئىسمى ئۇنىڭ مۇھەممەتجان.
زەپ ئوخشاتقۇم كېلىدۇ:
ئۇ — بۇگۈنكى تېيىپچان.

ئۇلار ئىلى بويىدا
تۇغۇلغان ھەم چوڭ بولغان.
بىر دەريادىن سۇ ئىچىپ،
ئەقىل تاپقان، ئوڭ بولغان.

زاكىسىدىن تەڭ تەگكەن
شائىرلىققا ھەۋىسى.
بېغىشلانغان ئىجادقا
يۈرىكىنىڭ پارىسى.

شېئىرلىرى ئوخشايدۇ،
بىر قېلىپتا قۇيغاندەك؛
قول بېرىشىپ گويا كى
ئۇدۇمىنى ئالغاندەك.

ئەشئارىدا — شېئىردا
بال-ھەسەلنىڭ تەمى بار.
ئىككىيلەننىڭ ئۆزگىچە
ماھارىتى - پەمى بار.

هەم ئوخشايدۇ ئۇلارنىڭ
تەقدىرى ۋە قىسمىتى.
تۆھمەتخورنى لەت قىلىپ،
ئەلگە قىلغان خىزمىتى...

* *

بىر شائىر بار غۇلجىدا،
ئىسمى ئۇنىڭ مۇھەممەتجان.
زەپ ئوخشاتقۇم كېلىدۇ:
ئۇ — بۈگۈنكى تېيىپجان.

ئۆگەنمىسە ئەجدادتىن،
ۋارىسلىقتىن نە پايدا؟
مۇھەممەتجان ئۇنتۇماس
تېيىپجانىنى ھەر جايدا.

مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز

(پېشقەدەم شائىر ھاجى ئابدۇسەمەت خېلىل ئىجادىيىتىنىڭ
55 يىللىقى، تەۋەللۇتىنىڭ 70 يىللىقىغا تەبرىك)

مەرھابا ئەي شائىر، قۇتلۇق يېشىڭىز،
خىسلەتلىك كەچمىش ھەربىر ئىشىڭىز،
كۆككە تاقاشسۇن ئالتۇن بېشىڭىز،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ۋىجدانلىق، ساپ دىل ئادەم بولدىڭىز،
تىرىشچان، ئەل سۆيەر خادىم بولدىڭىز،

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

سېخىيلىقتا بىر ھاتەم بولدىڭىز،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئەلنىڭ ئىشقىدا بولۇپ پەرۋانە،
جاپا ئالدىدا ھامان مەردانە،
مۇشكۈلاتلارنى قىلغان پەيمانە،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

ئەللىك يىل ئۆتتى ئىجادتا — ئىشتا،
سەراتان تومۇزدا، قەھرىتان قىشتا،
گويا تۈلپارسىز ھەربىر چېلىشتا،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

كېسەل ئازابى قىينىدى بىر پەس،
لېكىن تۇردىڭىز گىگانت، بەرجەس،
توختاپ قالمىدى ئىجادىي ھەۋەس،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

«ئۇزۇلمەس كۈيلەر»① ئۇزۇلمەي ئاقتى،
«ھايات سۆيگۈسى»② ئاۋامغا باقتى،
«ھايات ئالبۇمى»③ دىلغا بەك ياقتى،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

شەرەپ تۆرىدىن ئالدىڭىز ئورۇن،
ئىززەتۋ ئىكرام ئاچتى كەڭ قويۇن،
سىزگە ھۆرمەتتۇر بۈگۈنكى سورۇن،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

①②③ شائىرنىڭ شېئىر توپلاملىرىنىڭ نامى.

تېنىڭىز ساغلام بولغاي مەڭگۈگە،
ئىجادىتىن ئىزلار قالغاي مەڭگۈگە،
ئۆمرىڭىز گۈلگە تولغاي مەڭگۈگە،
مۇبارەك بولسۇن يەتمىش يېشىڭىز.

2005 ـ 2006 ـ يىللار، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېڭى نادىرسى

ئۇ كەتتى

(ئاتاقلىق شائىرە تۇرسۇنئاي ھۇسەينگە مەرسىيە)

ئايا دوستلار، ۋاقىتسىزلا چىمەننىڭ بۇلبۇلى كەتتى،
ئىجاد - مېھنەت سىپىنىڭ بىر چەۋەندار دۇلدۇلى كەتتى.

كېچە - كۈندۈز ناۋا ئەيلەپ، خەلقنىڭ بەختىنى كۈيلەپ،
ئىشق يولىغا گۈل تەرگەن مۇقامنىڭ مەرغۇلى كەتتى.

بوغۇنلارغا كۆيۈپ پىشقان، ھالال ئەجرىدە شان قۇچقان،
ئەدىبە — شائىرەلەرنىڭ تۇڭروكى — غولى كەتتى.

كۆرۈشكەندۇ جەننەتتە جۇپتى بىلەن شۇ پەيتتە،
مۇھەببەت بابىنىڭ قالتىس ۋاپادار بىر گۈلى كەتتى.

كەتتى ئۇنىڭ پاك جىسمى، روھى مەڭگۈ كەتمەيدۇ،
ئەلنىڭ ئىخلاس دۇئاسى ئاڭا بىر يولى كەتتى.

2006 - يىل 1 - ئاي، قەشقەر

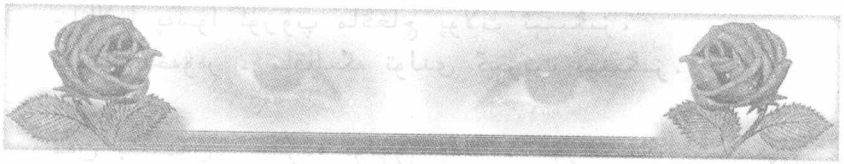

ئىككى پارچە خەت

يېقىندا يېزىقچىلىققا داىر ماتېرىياللىرىمنى ئاختۇرۇۋېتىپ، تاسادىپىي هالدا تالانتلىق مەرهۇم شائىر روزى سايىتنىڭ قەشقەر پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى (هازىرقى قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى) نىڭ ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنى پۈتكۈزۈش ئالدىدا قاغلىق ناهىيىسىگە پراكتىكىغا چىققاندا ماڭا يازغان بىرپارچە سالامنامىسى ۋە پېقىرنىڭ شائىرغا يازغان جاۋابنامەمنى ئۇچرىتىپ قالدىم. شائىرنىڭ بۇ «سالامنامە» سى ئۇنىڭ دەسلەپكى ئىجادىيەتلىرىدىن بىرى هېسابلانغاچقا، ئۇنىڭدا شېئىرىيەتكە، هاياتقا بولغان ئوتتەك قىزغىنلىقى مەلۇم دەرىجىدە بىلىنىپ تۇرىدۇ. شائىرنى ياد ئېتىش مەقسىتىدە بۇ ئىككى پارچە تەۋەررۈك خەتنى ئوقۇرمەنلەرنىڭ هۇزۇرىغا سۇندۇم.

سالامنامە

سالام سىزگە ئابلىز ئاكا، جايىڭىزدىن تاش ئاتتىم،
دىل كۆلچىكى چايقالسۇن، دەپ نەزمەم بىلەن قاش ئاتتىم.

خىزمىتىڭىز ئۇتۇقلۇقمۇ، سالامەتمۇ تېنىڭىز؟
سىزنى ئەسلەر هەر دائىما روزى سايىت (ئىنىڭىز).

بۇلبۇلىڭىز كۈندە ئۇچ ۋاق سايرامدۇ شۇ لابادا،
شوخ چۈجىلەر چۈرۈقلامدۇ ئويناپ - كۈلۈپ پەگادا.

ئۇيغۇر كىتاب تورى يىكتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

خاتالاغا پەشۋا ئۇرۇپ ماڭغاچ پولات ئېتىگەن،
ئېسىل خەۋەر - ماقالىگە تولدى گېزىت بېتىگەن.

مەن بىلىمەن، سىزدە تولۇق جەڭ - كۆرەشنىڭ ئىستىكى
شۇڭا گۈمران ئالدىڭىزدا دۈشمەنلەرنىڭ پىستىكى...

ئابلا ئاكام① «ئاق ناۋاتنىڭ سىرى»② بىلەن سىرلىقمۇ؟
ئۇچقۇن③ چېپان باغلىرىنىڭ ياڭىقىدەك قىرلىقمۇ؟

ئابدۇجىلىل④ ئاتمىش ياشلىق بەختىكامدىن قېرىمۇ؟
تۇرسۇن نىياز⑤ كۆرۈنمەيدۇ، ھەۋەسلەردىن نېرىمۇ؟...

روزى سايىت باشنى قويۇپ «كۆرەش»⑥ ناملىق داستاندا،
ياشماقتا ھېلىغىچە سۇمۇرغ ئۆيى — بوستاندا.

ئۆتكەن ئايدا كەلگەنىدىم ئاپتوبۇستا ئولتۇرۇپ،
(شوپۇر ئاكام چېكىسىگە ئالتە كويىنى قوندۇرۇپ).

جايىتىرەك دەپ نامى داڭدار ماكان كۆتتى پەپلەپ،
مەنمۇ يۇردۇم ئون كىشىنىڭ قاتارىدا ئەركىلەپ.

يۇسۇپ قاسىم⑦ ئاتا بولدى، بالا بولدۇق بەشىمىز،
دۇي ئارىلاپ پالاقشىدۇق، يولدا قالدى كەشىمىز.

---

① ئابلا ئاكام — يازغۇچى ئابلا ئەخمىدى.
② «ئاق ناۋاتنىڭ سىرى» يازغۇچى ئابلا ئەخمىدىنىڭ شۇ چاغلاردا يېزىۋاتقان ئەسىرى.
③ ئۇچقۇن — شائىر ئۇچقۇنجان ئۆمەر.
④ ئابدۇجىلىل — شائىر جىلىلى.
⑤ تۇرسۇن نىياز — شائىر تۇرسۇن نىياز.
⑥ «كۆرەش» — روزى سايىتنىڭ شۇ چاغلاردا يېزىۋاتقان داستانى.
⑦ يۇسۇپ قاسىم — قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، شائىرنىڭ يېتەكچى ئوقۇتقۇچىسى.

ناخشا قاتنۇق ئىلهام كېلىپ، كۆيلىدۇق گۈل - غۇنچىنى،
سىزگە سۇندۇق پوچتىكەشتىن شېئىر - قوشاقتىن ئۇنچىنى.

كۆڭلىمىز توق، قايغۇمىز يوق، پەيزى چاغ بولغان بىراق،
قاچتى سەنئەت ئات - ئېشەككە ئۇن بېسىپ بىزدىن يىراق...

خوشلىشىشنىڭ ۋاقتى كەلدى، دەل تۇتۇپ پۇرسەتنى مەن،
يېزىمىزنىڭ پوچتىسىدىن يوللىدىم بۇ خەتنى مەن.

ئەتىيازكەن، ناتونۇش يۇرت، ئەت يېرىم - ئورۇقچىلىق،
بىر تالاي گەپ سوۋغا قىلدىم يۆگىلەر قورۇقچىلىق.

تىنچ - ئامانلىق، دىل يېقىنلىق بەلگىسىدۇر يازغىنىم،
پېشۋالار رەنجىمەس، ئەپۇغا لايىق ئازغىنىم.

1976 - يىل 5 - ئاينىڭ 16 - كۈنى
شاگىرتلىرى روزى سايىت

جاۋابنامە

رەھمەت سىزگە روزاخۇن، خەت يوللاپسىز پوچتىدىن،
نەزم - قوشاق توقۇپسىز قەلبىڭىزنىڭ تۇشتىدىن.

ھالۇئەھۋال سوراپسىز، ھەممەيلەن ساق - سالامەت،
رەنجى - ئەلەم كەلمىدى، كۆرمىدۇق ھېچ مالامەت.

يەڭگىڭىز بۇلبۇل بولۇپ سايراپ تۇردى لابادا،
كەڭ ئاۋامنى ئويغاتتى سەھەر ۋاقتى — سابادا.

ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

كېچە - كۈندۈز ئىشلىدىم جاپا چېكىپ ئۆزۈمنى،
خاتالارنى تۈتۈشقا چىداش بەردى كۆزۈمنى.

ئابلا ئاكام «ئاق ناۋات سىرى» بىلەن ئالدىراش،
ئۇچقۇن ئەمدى بوپ قالدى بالدۇرقىدىن سەل ياۋاش.

ئابدۇجېلىل ئىچمەي قالسا شېئىر يېزىپ قويىدۇ،
تۇرسۇن نىياز ناندىن كۆپرەك دورا يەپلا يۈرىدۇ...

خېتىنىزدىن بىلدىمكى، شېئىر — داستان يېزىپسىز،
شېئىر ئەمەس، قەلبىڭىزنى نەزم قىلىپ تىزىپسىز.

تۇرمۇش دېگەن پۈتمەس بۇلاق، نەق بىلىمگە ئېرىشكەي،
دېھقانلاردىن ئۆگىنىپ، كېچە - كۈندۈز تىرىشكەي.

سىزدە ئوتتەك قىزغىنلىق، يەنە ئۆتكۈر كاللا بار،
يېتەكلەشكە ئىجادقا يۈسۈپكامدەك موللا بار.

بىزگە سۈنغان شېئىرنى ئىشلىتىمىز ئاز ئۆتمەي،
يەنە ئەسەر يوللاڭ سىز، ھەق بېرىشنى بەك كۈتمەي...

يەنە شۇنى بىلدىمكى، ئوتتۇز پىرسەنت ئاق① يەپسىز،
كەملەپ قالغان قىسمىغا گۈلە بىلەن قاق يەپسىز.

ئاڭلاپ ئۇشبۇ خەۋەرنى سىزگە ئىچىم ئاغرىدى،
سىزمۇ دېھقان بولغانغۇ، دېھقانغا بۇ نېمىدى؟!

① ئوتتۇز پىرسەنت ئاق — شۇ چاغلاردا نورمىلىق ئاشلىققا بېرىلىدىغان ئاق ئۇن.

ئۆتۈپ كېتەر بۇ كۈنلەر، ياخشى چاغلار كېلىدۇ،
لەۋمەن يەيسىز تويغۇدەك، هايات يەنە كۈلىدۇ.

كۆڭۈل يېرىم بولمىسۇن، قۇرۇق خەتنى يازدىم، دەپ،
پېشۋالار ئالدىدا يەنە بىر رەت ئازدىم، دەپ.

مەزكۇر سالام خېتىگىز مىڭ سوۋغاتتىن ياخشىراق،
دىل مېهرىمىز تۇتاشتى بولسىمۇ مەنزىل يىراق.

ئەگەر قايتىپ كەلسىگىز، بىزنىڭ ئۆيگە بىر كېلىڭ،
مۇڭدىشارمىز كەڭتاشا، تەكلىپنى ئىلىك ئېلىڭ.

1976- يىل 5- ئاينىڭ 20- كۈنى، قەشقەر
2007 - يىل 1 - ئايدا رەتلەندى

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

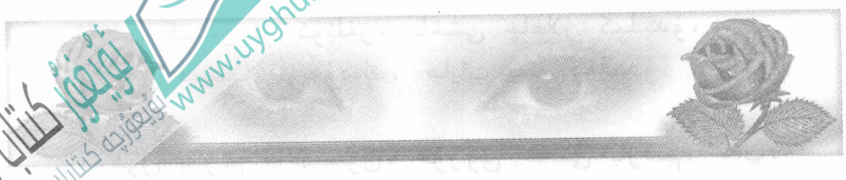

بىر تال ئەتىرگۈل

تۇتاي دېسەم ئۆز ۋاقتىدا ئەتىرگۈل،
گۈل ئېلىشقا چىقىشمايتتى پۇلۇممۇ.
تۇرمۇشنىڭ شۇ ئېغىر يۈكى غېمىدە،
ئۆزۈم نامرات، قىسقا ئىدى قولۇممۇ.

ئۆتتى كۈنلەر، ئۆتتى ئايلار، نەچچە يىل،
چېكىلەرگە ئاق سانجىلدى بىر تالاي.
ئۇنتالمىدىم، ئۇنتاي دېسەم زادىلا،
ئايرىلىشقا بولمىغاندەك قۇياش-ئاي.

ئېسىڭدىمۇ، تۇنقانىدىك بىر تال گۈل،
ئۇرۇقىنى ساقلىغانتىم قەدىرلەپ.
ئاشۇ ئۇرۇق باغجانلىدى، ئايىندى،
كېچە - كۈندۈز خەۋەر ئالغاچ پەپىلەپ.

مانا ئەمدى تۇتاي ساڭا بىر تال گۈل،
بىر تال ئەمەس، ئەتىرگۈللۈك باغنى مەن.
قېرىمايدۇ ساپ مۇھەببەت مەڭگۈگە،
ئەسلەپ تۇراي ئاشۇ شېرىن چاغنى مەن.

2007 - يىل 2 - ئاي، قەشقەر

ئاۋازىڭىز ياخشاپ تۇرىدۇ

(ئاناقلىق ئاۋاز ئارتىسى، قەيسەر ئايال مۇنەۋۋەر ئابلەتكە مەرسىيە)

سۆيۈملۈك سىڭلىم مۇنەۋۋەر ئابلەت،
مەن تېخى سىزنى كۆرمىگەن بىر رەت.
كۆرمىگىنىمۇ ئوبدان بوپتىكەن،
كۆرگەن بولسام بولاركەن قوش دەرد.

ئاڭلىغان چاغدا مۇدھىش خەۋەرنى،
باغرىم لىقمۇلىق ھەسرەتكە تولدى.
سىزنىڭ گۈزەل ئاشۇ چېھرىڭىز
كۆڭۈل كۆزۈمدە نامايان بولدى.

زىل ئاۋازىڭىز ياخشاپ تۇرىدۇ،
گويا كى ھايات يېنىمىزدا سىز.
قەيسەر روھىڭىز ئالغا باشلايدۇ،
قەلب تۆرىدە، دىلىمىزدا سىز.

باتۇرلۇقىڭىز، ماھارىتىڭىز
ھەربىر يۈرەككە سالدى ئوتلۇق ئىز.
مەڭگۈ ياشايسىز ئاۋام قەلبىدە،
ئۇنتۇماس سىزنى بارچە ئوغۇل-قىز.

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ پېچى تارقىسى
www.uyghurkitap.com

ئاياللار زاتى سىزدەك بولامدۇ،
قاياقتىن كەلگەن غەيرەت-جاسارەت،
ئەمدى بىلدىمكى، سىزگە كۈچ بەرگەن
ئەل-ۋەتەنگە بولغان مۇھەببەت!

مەندە ئىشەنچ بار: جەسۇر ئەۋلادلار
داۋاسىز كېسەلگە ئامال تاپىدۇ؛
شۇندىلا سىزنىڭ ئېسىل روھىڭىز
تەسكىن تاپىدۇ، كامال تاپىدۇ.

جەننەتۈل مەئۋا جايىڭىز بولسۇن،
قەبرىڭىزدىن ئۇنسۇن گۈل-چېچەك.
پەزىلىتىڭىز چېچەپ پارلاق نۇر،
تېخىمۇ گۈزەل بولغاي كېلەچەك.

2007 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

چىللىساڭ

(شائىر ئابدۇقادىر جالالىدىننىڭ شۇ ناملىق غەزىلىگە مۇخەممەس)

سەن بىلەن بىللە بولۇش چىن ئىختىيارىم، چىللىساڭ،
چۈنكى، سەن ماھى تابانىم، غەمگۇزارىم، چىللىساڭ،
بۇ مېھنىڭ يۈرەك سۆزۈم، كۆڭۈل ئىزھارىم، چىللىساڭ،
مەن ھامان تەييار، ئەگەر مېھنەتكە يارىم، چىللىساڭ،
ماڭلىيىمدىن ئۇنچە تەر تۆكمەك خۇمارىم، چىللىساڭ.

كەڭ تەبىئەت قوينىدا تايچاققا ئوخشاش كىشنىسەم،
تاغ - دالادا، قېقىر سايدا ئالتۇن داننى چەشلىسەم،
قەنت قوشۇپ، ناۋات قوشۇپ ناننى ھالاللاپ چىشلىسەم،
كەڭ ئېتىزنىڭ قوينىدا يانداش كۈنۈتۈن ئىشلىسەم،
چارچىماسمەن قىلچىمۇ، ئاشقاي مادارىم، چىللىساڭ.

يۇرت - ماكاننى ئابدان، مىرغىزار قىلماق ئۈچۈن،
خۇش ھىدى جانغا ھۇزۇر، بىر گۈلزار قىلماق ئۈچۈن،
خەلقىئالەمگە مۇناسىپ گۈل دىيار قىلماق ئۈچۈن،
ھۆر يېزامنى گۈل - گۈلىستان، لالىزار قىلماق ئۈچۈن،
بار ۋۇجۇدۇمدا مېھنىڭ غەيرەت - چىدامىم، چىللىساڭ.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

نە سەۋەب قاچاي جاپادىن ئۆزۈم بىر باتۇر تۇرۇپ،
تۇرسا قەلبىمدە شجائەت دولقۇن ئۇرۇپ، مەن ئۇرۇدۇر
ئاينى ئاسماندا دېسە گەر ئۇزمەن شوتا قويۇپ،
كەلگىندە سېخىي كۇز، يۇرتۇمغا بەرىكەت ياغدۇرۇپ،
مول ھوسۇلدىن تاغ بىنا قىلماق قارارىم، چىللىساڭ.

مەشۇقۇم شۇنچە چىرايلىق، ئەل ئارا، جاھان ئارا،
ناخشىسىغا بۇلبۇل مەپتۇن، كۇي ئارا، داستان ئارا،
قۇدرەت كامالى شۇنچە چوڭ، ئاشمىز داۋان ئارا،
كۇزدە تويىنىڭ نەغمىسىنى ياڭرىتىپ بوستان ئارا،
دىل قانار ۋەسلىگگە خوپ، ئىشچان نىگارىم، چىللىساڭ.

2007 - يىل 4 - ئاي، قەشقەر

ئۆگەي ئانام — ئۆز ئانام

ئۆگەي ئانام ئايلىخان
ئۆز ئانامدەك مېھرىبان.
تۇغمەيدۇ تەرىپى،
ھەرنە ۋاقىت، ھەر زامان.

سەھەر قوپۇپ ھەركۈنى
ناشتىلىقنى راسلايدۇ؛
ساغلام بەدەن بولسۇن، دەپ،
پەپىلەيدۇ، ئاسرايدۇ.

ئادىتىدۇر تازىلىق،
بىلمەس ئارام ئېلىشنى.
ھويلا-ئارام چىنىدەك،
ئەسلىتىدۇ بېھىشنى.

ئاغرىپ قالساق ئەگەردە
بېشىمىزدا پەرۋانە؛
تۆكۈپ ئىللىق مېھرىنى،
بولار غەمخور — غەمخانە.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئەدەپ - ئەخلاق ئۆگىتىدۇ؛
ياخشىلىقنى سۆزلەيدۇ؛
ئىلھام بېرىپ ئوقۇشقا،
بەختىمىزنى كۆزلەيدۇ.

ئۆگەي ئانام — ئۆز ئانام،
بىزگە شۇنچە مېھرىبان.
ياخشى ئىشى، خىسلىتى
ئەل ئاغزىدا بىر داستان.

2007 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

ئانام ئىزىدىن

كېسەللىكتىن ئۆلۈپ كەتتى
ئانام تۇيۇقسىز؛
ھىجران ئوتى سېلىپ ئۆتتى
يۈرەكلەرگە ئىز.

تەنھالىقتا قالدى دادام،
قاتتى بېشىمىز.
تۇرمۇشتا زەپ قىينالدۇق بىز،
ئىنىم ئىككىمىز.

كۆڭۈل قويۇپ ئۆگەندىممەن
تاماق ئېتىشنى.
ئاستا - ئاستا بىلىۋالدىم
تۇز—تەم تېتىشنى.

كىر-قاتلارنى يۇيۇپ تۇردۇم
ۋاقىت ئۆتكۈزمەي.
ئۆي ئىچىنى پاكىز تۇتتۇم
قىلچە ئېرىنمەي.

ئۇيغۇر كتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچەتى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

دادام مېنى ماختاپ تۇردى
ئاغزى بېسىلماي.
دېدى ئىنىم: «ساغلام ئۆستۈم،
بوينۇم قىسىلماي».

ئۆگىنىشتە بوشاشمىدىم،
ئەلاچى بولدۇم.
«ئۇچتە ياخشى» باھالىنىپ
شەرەپكە تولدۇم.

2007 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

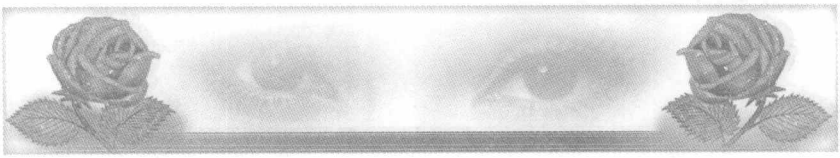

دېھقان ئەسلەيدۇ

(شائىر روزى سايىت ۋاپاتىنىڭ يەتتە يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن)

شائىر روزى ھايات، دەپ خەلقى ئاۋام ئەسلەيدۇ،
شۇ ئاۋام شۇ كۈن ئەمەس، مەڭگۇ — داۋام ئەسلەيدۇ.

كۈلكىمىزگە تەڭ كۈلگەن، دەردىمىزگە ھەمنەپەس،
كۆڭۈلدىكى كۆيچى، دەپ دېھقان ئاتام ئەسلەيدۇ.

بۇ ئەسلەش ئاددىي ئەمەس، بىل، خەلقىنىڭ ھۆرمىتى،
ئەلگە خىزمەت قىلسا كىم خەلقى تامام ئەسلەيدۇ.

تىنچ ياتقىن قەبرەڭدە شائىر يىگىت خۇرسىنماي،
جەننەتۇل مەئۋا تىلەپ شېئىرىي كالام ئەسلەيدۇ.

2007 - يىل 9 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

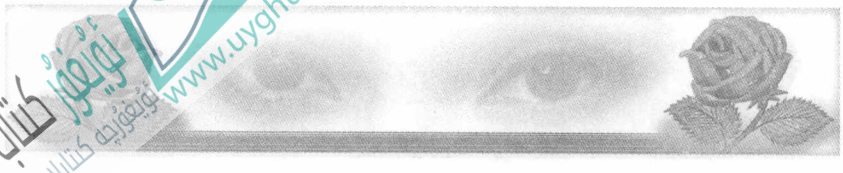

كۆنلۈك ئاستىدا

(بىر شائىرغا تەقلىد)

يامغۇر ياغدى ھاۋا بۇزۇلۇپ،
ئەتراپ توشتى سەلگە — قىيانغا.
تەبىئەتنىڭ ھۆسنى باشقىچە،
ئامەت كەلدى پۈتكۈل جاھانغا.

لېكىن، يولدا مېڭىش بەك قىيىن،
يامغۇر ئۆتتى ئۈستۈبۈشىمغا.
شۇ چاغ بىر قىز كۆنلۈكنى ئېچىپ
يېقىن كەلدى مېنىڭ قېشىمغا.

ئىككى ۋۇجۇد كۆنلۈك ئاستىدا
ئۇن - تىنچسىز راسا سىرداشتى.
مۇزلىغان تەن ئىللىقلىق سېزىپ،
چىرايلارغا كۈلكە ئولاشتى.

يۈرەك سوقتى قىنىغا پاتماي،
كۆنلۈك شۇدەم سىلكىنىپ كەتتى.
بىر ئېغىز گەپ بولمىغان بىلەن،
كۆڭۈل سىرى كۆڭۈلگە يەتتى.

تەڭرىدىن مەن تىلىدىم شۇنى:
توختىمىسا يامغۇر يېغىشتىن؛
چۈنكى، ئاشۇ كۈنلۈك ئاستىدا
سۆيگۈ مېھرى ئۆتتى يېغىشتىن!

2007 - يىل 11 - ئاي، قەشقەر

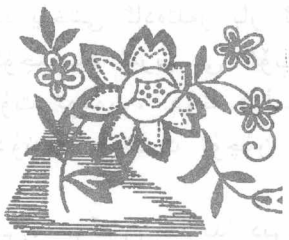

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

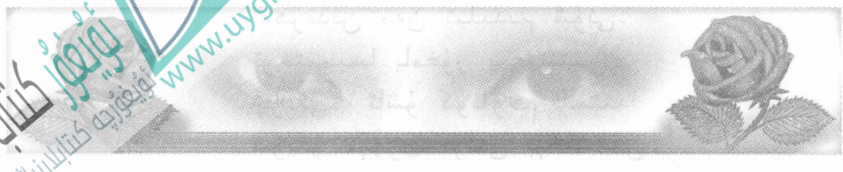

يېزىلمىغان مەرسىيە

مۇسىبەتنىڭ شۇم خەۋىرى كەلگەندە
بىلەلمىدىم نە قىلىشنى مەن ئۆزۈم.
ھېچقانداق بىر ھېسسىياتتا بولمىدىم،
ياشمۇ چىقماي، مىت قىلمىدى جۇپ كۆزۈم.

بىزدە ياخشى ئادەتلەر بار ئەزەلدىن،
ئۆلگۈچىنىڭ تەرىپىنى كۆپ قىلىش.
دۇرۇت ئوقۇپ، دۇئا قىلىپ داۋاملىق،
ئۇ دۇنيادا جەننەت ئۈچۈن يول ئېچىش.

لېكىن، بۇگۈن ھازىردىن بىرەرسى
قىلالمىدى بىر ئېغىزمۇ ياخشى گەپ.
سانالمىدى خاسىيەتلىك ئىشنى،
مەن بىلگەنتىم، مەن كۆرگەنتىم گۇۋاھ دەپ.

چۈنكى، مەرھۇم ئۆز ئۆمرىنى ھەمىشە
رىيا بىلەن، گۇناھ بىلەن ئۆتكۈزگەن؛
مەلئۇنلارغا ھەمدەم بولغان ھەر زامان،
چېقىمچىلىق مەكتىپىنى پۈتكۈزگەن.

شۇڭا زېمىن كۆتۈرەلمەي مەرھۇمنى،
نەچچە قېتىم دەھشەت بىلەن تەۋرىگەن؛
بېشارەتتىن تاپماي يەنە ھوشىنى،
مەرھۇم يەنە كونا يولدا سەكرىگەن.

شۇڭا بۇگۈن ئۇنى ئۆلدى دېگەندە
بىرمۇ ئادەم ئىچ ئاغرىتىپ يۇرمىگەن؛
ھەرەج تارتىپ يانغىنىدا سەكراتتا
كېسىلىنى يوقلىمىغان، بىلمىگەن…

ئىسراپ قىلىپ قەغەز بىلەن قەلەمنى،
شۇڭا مەنمۇ يازالمىدىم مەرسىيە.
قانداق ياشاش ھەققىدە كۆپ ئويلاندىم،
ئاشۇ ئۆلۈم بولدى ماڭا تەربىيە.

2007 - يىل 11 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب تورىدىكى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

بىر پارىخورغا تېز سىزما

بار رىزقىڭنى يەپمۇ تۇگەتتىڭ،
يېشىڭ يەتتى چەكلەنگەن چەككە.
بىر يىل ئارتۇق تۇرساڭ تەختىكىدە،
شۇنچە زىيان بولىدۇ خەقكە.

قورسىقىڭغا سىغمىدى ھارام،
(ئاخىرىدا تېشىڭغا چىقتى).
يىغقان ئالتۇن-كۈمۈش خەزىنەڭ
قالپاق بولۇپ بېشىڭغا چىقتى.

سېنىڭ ئاشۇ تويماس نەپسىڭگە
دوزاخ ئوتى ئارا تۇرالماس.
ۋاقتى كەلسە ئۆزۈڭنىڭ گۆشى
ساڭا بىر ۋاق غىزا بولالماس.

2007 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

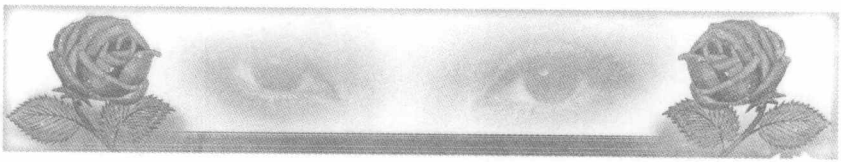

سۆيگۈنىڭ سىرى

دوستلاشتۇق، مۇڭداشتۇق شۇنچە ئۇزاق يىل،
ئاخىرى شېرىن ھېس ئالدى ئەسىرگە.
ئىككىمىز ئوخشاشلا تۇيماي قالدۇق،
مۇھەببەت ئىلاھى كىردى قەسىرگە.

قوللارنىڭ ئۇچىنى تۇتمىدۇق تېخى،
لېۋىمىز ئۇستىگە باسمىدۇق تامغا.
ئۇچراشساق مۇبادا قىلالمايمىز گەپ،
كۆنۈپمۇ قالدۇق بىز مۇشۇ ئەھۋالغا.

ئاي ئۆتەر، يىل ئۆتەر، كۆرۈشمەك قىيىن،
سېغىنىش ئوتلىرى بولىدۇ ژولقان.
ژۇجۇدتا ئاقىدۇ بىر ئوتلۇق سېزىم،
يۈرەكلەر قۇش بولۇپ ئۇچىدۇ ھامان.

ئارىدا تام - توسۇق، توسالغۇلار كۆپ،
ئىشقىمىز كۈچىيەر ھىجران ئوتىدا.
ئاجايىپ بىر ھالنى سەزدىم ژە بىلدىم:
سۆيگۈنىڭ قۇدرىتى پىنھانلىقىدا.

2007 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى تورىدىسى

يار مېهرى

بىر قاراپ، ئىككى قاراپ ماڭا تويماي بېقىشىڭ،
سۆيۈندۈردى، سۆيدۈردى ئالدىمغا يۈگۈرۈپ چىقىشىڭ.

سەرۋى قامەت، ئۇز بەدەن، سۈزۈك چىراي ئەي نىگار،
بەردى لەززەت لەۋلىرىمدە پىستە-بادام چېقىشىڭ.

چىدىمىدىم ھىجرانغا مەن كۆرمىسەم كۈندە سېنى،
ئوت ئۈستىگە سەپتى ياغ دېرىزەمنى قېقىشىڭ.

بارچە ئىقلىمدا سېنىڭدەك ۋاپادار يار نەدە بار؟
مۇھەببەتنىڭ دەريالىدا رابىئەدەك ئېقىشىڭ.

تەقدىرى قىسمەتتۇر بەلكىم بىر ماڭا ئۇچراشمىقىم،
بىر ئۆمۈرلۈك رىشتە باغلاپ، يۈرەككە ئوتنى يېقىشىڭ.

2007 - يىل 12 - ئاي، قەشقەر

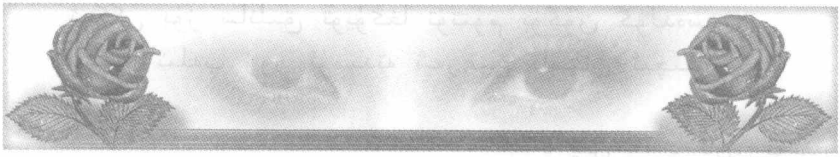

گۈلدەستىگە گۈلدەستە

(«قەشقەر» ژۇرنىلىنىڭ 200 سان نەشر قىلىنغانلىقىغا تەبرىكنامە)

«قەشقەر»نىم دۇنياغا كەلدىڭ گۈل - گۈلىستان ئىچىدە،
جەننەتتۇل مەئۇا كەبى باغۇبوستان ئىچىدە.

يۇسۇپ، مەھمۇد ياشىغان شۇ ئەزىز تۇپراقتا سەن
بىر چىراغ ياقتىڭ ئاجايىپ شەمس - نۇرىستان ئىچىدە.

ھېكمەتكە باي خەلقىم سېنى قىلدى پەرۋىش كۆيۈنۈپ،
شۇ ۋەجىدىن چاچتىڭ پۇراق كەڭرى جاھان ئىچىدە.

باغرىڭدا سەن ئېچىلدۇردۇڭ سەر خىل، رەڭدار گۈللەرنى،
شۇ گۈللەردىن ئالدى ھۇزۇر تەشنائى جان ئىچىدە.

ئەتراپىڭدا زەپ سايراشتى خۇش ناۋاكەش بۇلبۇللار،
ئىجاد ئىشقى لاۋۇلدىغان ئاتەش گۈلخان ئىچىدە.

قەشقىرىمنىڭ داڭقىنى سەن تونۇت يەنە ئالەمگە،
ساڭا ئىمكان بەرقارارىدۇر يېڭى دەۋران ئىچىدە.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ئىككى يۈز سانلىق تويۇڭغا تۇتتۇم بۇگۈن گۈلدەستە،
تىلەك تىلەپ زور ئۈمىدتە شەرھىي داستان

2007 - يىل 12 - ئاي، ئۈرۈمچى

ئولىمپىك مەشئىلى ياندى قەشقەردە

ئولىمپىكنىڭ مەشئىلى ياندى مانا قەشقەردە،
خۇددى توزدەك ياساندى قەدىم يىپەك يوللىرى.
مەشئەلنىڭ نۇرى بىلەن ھەر تەرەپتە ئېچىلدى
ئىتتىپاقلىق-دوستلۇقنىڭ خۇش پۇراقلىق گۈللىرى.

مەشئەل كەلگەن شۇ كۈنى تۈمەنلىگەن ئادەملەر
كوچىلارغا، مەيدانغا جەم بولۇشتى، ئولاشتى.
خۇشاللىقنىڭ دولقۇنى يەتتى كۆككە - پەلەككە،
بىزنىڭ قەشقەر شۇ تاپتا دۇنيا بىلەن تۇتاشتى!

بۇ مەشئەل بىر ئوت ئەمەس،
ئۇ بىر قۇياش ئىلاھى.
ئىنسانىيەت قەلبىنى نۇر - زىياغا بۆلىگەن.
بۇ مەشئەل بىر ئوت ئەمەس،
ئىرادىنىڭ سىمۋولى،
تاغدىن يۈكسەك جاسارەت شۇنىڭ بىلەن ئۆرلىگەن.

شۇ مەشئەلنىڭ ئوتىدا كۆرەلمەسنىڭ كۆزلىرى —
چىقار چوقۇم كېرەكتىن (ئەما بولۇپ، كور بولۇپ)؛
شۇ مەشئەلنىڭ ئوتىدا ئىچى زەھەر پىتىنخور
ھەق جايىنى تاپىدۇ ئاغزىغا سېلىپ قۇلۇپ.

ئولىمپىكنىڭ مەشئىلى لاۋۇلدايدۇ، ئۆچمەيدۇ،
مەيلى دېڭىز ئاستىدا، جۇمۇلاڭمانىڭ تۆپىسى
شۇنداق ئۇلۇغ خەلق بۇ، ھەرنە مۇشكۇل كۈنىمىكىن،
چىڭ تۇرغىنى چىڭ تۇرغان بەرگەن ۋەدە — گېپىدە.

مەشئەل ئوتى ئۆچمەيدۇ — ئولىمپىكنىڭ روھى ئۇ،
ئېشىپ بارار ئۇ بىلەن ئىرادىمىز-كۈچىمىز.
مەشئەل ئوتى بېيجىڭدە ئۇلغىيىدۇ تېخىمۇ،
غەلىبە-زەپەر كۆكىدە پەرۋاز قىلىپ ئۆچىمىز.

2008 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟

(ئىجتىھاتلىق قەلەم ساھىبى، ياش ئوبزورچى، مۇنەۋۋەر مۇخبىر ئېزىزجان توختىھاجىغا مەرسىيە)

سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟
يەر-ئاسمانغا توۋلىدىم ئىسمىڭنى زىكرى قىلىپ.
باغلاردىن كەلدى سادا: «مۇخبىر يىگىت ھېلىلا
كەلگەنىدى بۇ ياققا، ئالدىراش خەۋەر يېزىپ».

سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟
يەر-ئاسمانغا توۋلىدىم ئىسمىڭنى زىكرى قىلىپ.
تاغلاردىن كەلدى سادا: «مۇخبىر يىگىت ھېلىلا
كەتكەنىدى يايلاقتىن ئالدىراپ ئۇلاغ مىنىپ.»

سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟
يەر-ئاسمانغا توۋلىدىم ئىسمىڭنى زىكرى قىلىپ.
زاۋۇتتىن كەلدى سادا: «مۇخبىر يىگىت ھېلىلا
تۇرغانىدى بۇ يەردە ئىشچىلارغا قول بېرىپ».

سېنى نەدىن ئىزدەيمەن، سېنى كىمدىن سورايمەن؟
يەر-ئاسمانغا توۋلىدىم ئىسمىڭنى زىكرى قىلىپ.

ئاۋامدىن كەلدى سادا: «مۇخبىر يىگىت ھېلىلا
ئىگىلىگەن ئەھۋالنى ئۆيمۇئۆي بىر-بىر ...»

كۆرگەنىدىم تۈنۈگۈن، كۆرەلمىگەچ مەن بۇگۈن،
يەر-ئاسمانغا توۋلىدىم ئىسمىڭنى زىكرى قىلىپ.
جەننەتتىن كەلدى سادا: «مۇخبىر يىگىت چارچاپتۇ،
ئورۇن بەردىم قوينۇمدىن، ياتىدۇ ئارام ئېلىپ.»

2008 - يىل 3 - ئاينىڭ 18 - كۈنى، قەشقەر

تاغ ئادەمى

تاغ ئادەمى تاغدا تۇغۇلغان،
تاغ سۇيىنى ئىچىپ چوڭ بولغان؛
ئۆمرى ئۆتكەن قىردا - قىيادا،
كەچمىشلىرى خىسلەتكە تولغان.

ئۇ، شەھەرنى تۇتمايدۇ مەنزۇر،
تاغنى جاندىن ئەزىز كۆرىدۇ؛
بىر تال تاشنى بەرمەيدۇ ياۋغا،
قۇيقا چېچى ئۆرە تۇرىدۇ.

تاغ خىسلىتى، تاغنىڭ مىجەزى
ئۇنىڭ تېنى — جىسمىغا كۆچكەن؛
رەڭگىرويى قىپقىزىل شەپەق،
كۈن ھۆسنىنى سىڭدۈرۈپ كەتكەن.

تاغ ئادەمى تاغدەك قامەتلىك،
تاغدەك مەزمۇت، بەرجەس — مۇستەھكەم؛
مۇشكۈللەردە قەددى پۈكۈلمەس،
بورانلاردا تۇرىدۇ بەردەم.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچىگى تارقىسى
www.uyghurkitap.com

تاغ ئادىمى تاغنى سۆيىدۇ،
ئۆلۈپ كەتسە تاغدا ياتىدۇ.
ئارزۇلىغان جەننىتى ئاشۇ،
تاغدا ياتسا ئارام تاپىدۇ.

شۇڭلاشقىمۇ ھەرقانداق رەقىب
تەڭ كېلەلمەس، خوجا بولالماس؛
تاغقا بولغان كۆڭۈل ريشتىنى
مايىل قىلىپ، ئۇتۇپ ئالالماس.

تاغنى تاش دەپ سەل چاغلىماڭلار،
ۋاقتى كەلسە ۋەتەنگە قالقان.
تاغنىڭ خەلقى ھەممىدىن باتۇر،
ياۋنى قىلار يەر بىلەن يەكسان.

چۈنكى شۇ تاغ خەلقنىڭ ھاياتى،
(كىندىك قېنى تۆكۈلگەن ماكان).
چۈنكى شۇ تاغ خەلقنىڭ سۈباتى،
تاغدەك قەيسەر بۇندا ھەر ئىنسان!

2008 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

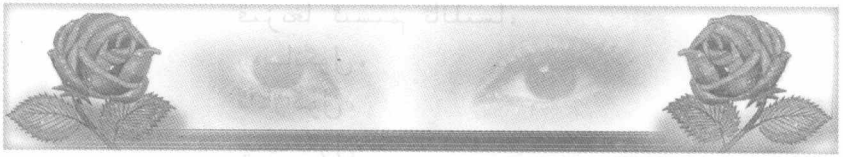

گۈل قەسىدىسى

مەن گۈل خۇمار ئادەم،
گۈلنى جېنىمدىن ئەزىز كۆرىمەن.
گۈلدىن ھۆزۈرلىنىپ،
گۈلدىن لەززەت ئېلىپ،
ھايات پەيزىنى سۈرىمەن.

گۈلگە قاراپ - قاراپ تويمايمەن،
گۈلنى پۇراپ - پۇراپ قانمايمەن.
يېنىمدا گۈل بولسا ئەگەر،
بېغىمدا گۈل بولسا ئەگەر،
ئىشلەپ - ئىشلەپ ھارمايمەن.

مەنلا ئەمەس،
بىزدە ھەممىسى شۇنداق:
ئۆيىدە گۈل ئۆستۈرىدۇ؛
باغ قىلىپ،
گۈللۈك ياساپ،
چېكىسىگە گۈل قىستۇرىدۇ.

كىيىم تىكسە گۈل چېكىدۇ،
دوپپا تىكسە گۈل ئويىدۇ؛

قىزىغا ئىسىم تاللىسا،
رەيھانگۈل،
ئانارگۈل،
چىمەنگۈل...
دەپ گۈلنىڭ ئىسمىنى قويىدۇ.

ئۆي بېزىسە
تام - تورۇسقا نەقىش چىقىرىپ،
گۈل ئالىدۇ؛
تېنى ئاجىزلاپ قالسا مۇبادا،
گۈلچاي ئىچىپ،
گۈلقەنت يەپ
ماغدۇر تاپىدۇ.

قىز - يىگىتلەر گۈل تۇتۇشۇپ
سۆيگۈسىنى،
مۇھەببىتىنى ئىزھار قىلىشىدۇ؛
چۈنكى ئۇلار ئاشۇ گۈلنى
كۆڭۈل رىشتى،
يۈرەك سۇۋغىسى دەپ بىلىشىدۇ.

شائىرلار يازىدۇ گۈل دەپ،
بۇلبۇل سايرايدۇ گۈلنىڭ ئىشقىدا.
گۈلنى چەيلىگەن،
گۈلنى يانجىغان
نامەردلەرگە قىلىدۇ
جېنىنى پىدا.

ئاشۇ گۈلنىڭ ئۆمرى قىسقا بولسىمۇ،
لېكىن دىلنى دىلغا ئۇلايدۇ.

كۆڭۈللەرنى ئاۋۇندۇرۇپ،
قۇياش كەبى نۇر ياغدۇرۇپ،
خۇش ھىدى بىلەن،
زىبا ھۆسنى بىلەن
يۈرەكنى ياشارتىدۇ، تاۋلايدۇ.

*　　*　　*

مەنمۇ نەزم يازسام گۈل دەپ پۈتىمەن،
گۈل دەيمەن،
گۈل دەپ ئۆتىمەن؛
ھاياتىم،
ماماتىم
شۇ گۈلگە تالىق،
ئۇ دۇنياغىمۇ گۈل دەپ كېتىمەن.

ۋەسىيىتىم بار گۈل ھەققىدە،
ئاغرىپ قالسام
دىماغىمغا گۈل پۇرىتىڭلار؛
ئۆلۈپ كەتسەم
يۈزۈمگە گۈل يېپىڭلار؛
قەبرەمگە گۈل قويۇپ،
يوقلاڭلار، ياد ئېتىڭلار.

مەن گۈلنى كۆرۈپ ياتاي،
مەن گۈلنى پۇراپ ياتاي.
چۈنكى، گۈل—گۈزەللىك ئەلچىسى،
مەن شۇ گۈزەللىكنىڭ كۈيچىسى!

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى

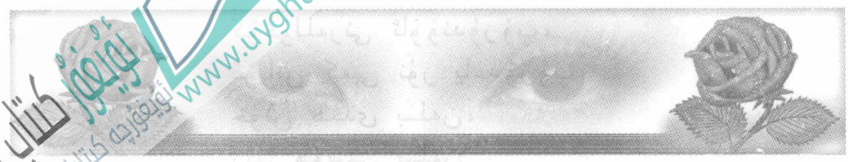

دوختۇر قىزغا

سىڭلىم دېسەم قانداش ئەمەس بىز،
لېكىن ماڭا شۇنچە مېھرىبان.
ئەزرائىلنى توستى نەچچە رەت،
تومۇرۇمدا شۇ قىز بەرگەن قان.

بۇ گۈزەللىنى پەرىشتە دېسەم،
پەرىشتىنى كۆرۈپ باقمىدىم.
پەرىشتىمۇ بولماس زىيادە
ئاق خالاتلىق بۇ قىزدىن دېدىم.

ئەقلى ئۇنىڭ تولىمۇ ئۆتكۈر،
شىپا تاپار ھەرقانداق كېسەل.
ھېرىش - چارچاش ياتتۇر ئۇنىڭغا،
بىمار ئۈچۈن بېرىدۇ بەدەل.

قۇلاقلا ئۇش ئاڭلىنار ئەجەب،
سۆزلىرىگە شېكەر قوشقاندەك؛
قەدەملىرى شۇنچىلىك يېڭىل،
گويا كى بىر قارلىغاچ ئۇچقاندەك.

ئۆز كەسپىگە بېرىلگەن چوڭقۇر،
دوكتور دېگەن ئاتاقتا تۇرماس.
دەيدۇ دائىم: «بىلىم — بىر دېڭىز،
يېرىم - يارتا سۇ قاپاقتا تۇرماس».

رەھمەت خېتى كېلىپ تۇرىدۇ،
ئەل - ئاۋامنىڭ ئالقىشى تولا.
دوختۇر دېگەن ھەرقانچە بولسا
مەن كۆرگەن شۇ دوختۇردەك بولا.

بۇ دۇنيادا قايغۇ-ھەسرەت كۆپ،
جان قايغۇسى ھەممىدىن يامان.
شۇ قىز كەبى پەرىشتىلەر بار،
نىمجان بىمار قالىدۇ ئامان.

يازغانلىرىم دېڭىزدىن تامچە،
ئىش ئىزىغا ئاجىزدۇر قەلەم.
قۇت تىلەيمەن، ئامەت تىلەيمەن،
گۈلگە تولسۇن ئۇ باسقان قەدەم.

2008 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ پېكى نادىرسى

ئانا قەلبى

(چۆچەك)

يىراق دېسەك، بەك يىراق،
يېقىن دېگەن ياخشىراق؛
ئەل ئىچىدە يارالغان،
يۇرت - يۇرتلارغا تارالغان،
ھېكايەت بار — ھېكمەت بار،
ئاچچىق ساۋاق — ئىبرەت بار.
سۆزلەپ بېرەي مەن ئۇنى،
ئەستە تۇتۇڭ كۇن - تۇنى.

*　　*　　*

ئۇلار ئىدى ئۇچلا جان،
تۇرمۇشلىرى پاراۋان؛
ئوغۇل خوپ ئىشچانىدى،
ئەمگەكتە پىشقانىدى.
ھوسۇل ئوبدان بولاتتى،
ئامبار ئاشقا تولاتتى؛
بار ئىدى توخۇ، توشقان...
ھويلىغا زەپ ياراشقان.

ئانا سەكسەن ياش ئىدى،
ئوغلىغا قاياش ئىدى؛
دەس تۇرۇپ ماڭالمايتتى،
ئورنىدىن تۇرالمايتتى؛
ماغدۇرىدىن كەتكەنتى،
ئاڭا ھاردۇق يەتكەنتى؛
ئولتۇراتتى تور توقۇپ،
توختىماي دۇرۇت ئوقۇپ؛
تاماقنىمۇ ئاز يەيتتى،
كېيىم - كېچەك دېمەيتتى.
لېكىن، ئەقلى جايىدا،
چۆچەك ئېيتار گاھىدا؛
ئۇنىڭ ھەربىر ھەرىكىتى —
ئىدى ئۆينىڭ بەرىكىتى.
لېكىن، ئانا خۇرسىنىپ،
ئاھ ئۇراتتى تولغىنىپ:
«بالىلارغا يۈك بولدۇم،
رىزقىمنىمۇ يەپ بولدۇم،
ئامانەتنى بەرسەمتىم،
مەھشەرگاھقا كەتسەمتىم.»
ئاڭلاپ ئوغۇل بۇ گەپنى،
دىلغا سېلىپ ھەسرەتنى،
ھۇجرىغا كىرەر ئىدى،
تەسەللى بېرەر ئىدى.

*　　*　　*

كېلىن ئۆيگە قارايتتى،
(ئۇ، ئوغۇلغا يارايتتى).

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچەتى تارىخى
www.uyghurkitap.com

ئۆي ئىشىمۇ كۆپ ئەمەس،
لېكىن كېلىن غەم يېمەس.
ئاش ۋاقتىدا پىشمايتتى،
ئۆيمۇ پاكىز تۇرمايتتى.
كۆڭلى - كۆكسى تار ئىدى،
ئەسكى خۇيى بار ئىدى.
«ھەسىنىكام ئاچچىق ئىدى،
ئامۇتى تاتلىق ئىدى.»
ئوغۇلغا ئامراق ئىدى،
گەپ - سۆزدە چاقماق ئىدى.
لېكىن، ئانا ياقمايتتى،
ئاڭا كۇلۇپ باقمايتتى؛
دۆشكەلەيتتى ئاش بەرسە،
ھەتتاكى بىر تاش بەرسە؛
قىلچە رازى بولمايتتى،
مىننەت قىلىپ زارلايتتى:
«ئاش-نان يېدى يېتىپ ئۇ،
ئۆلۈكىنى سېتىپ ئۇ؛
شۇڭا باي بولالمىدۇق،
ئات - كالا ئالالمىدۇق.
قىلمىساق بىز بىر ئامال،
تاپمايمىز نۇسرەت - كامال...»
كۇندە شۇنداق ۋاتىلداپ،
مەددىھقا ئوخشاش كاسىلداپ؛
ئەر كۆڭلىگە شەك سالدى،
دىل رىشتىگە چەك سالدى.
لېكىن، ئوغۇل بىلەلمەي،
بىر قارارغا كېلەلمەي،
ئىككىلىنىپ تۇرغاندا،
ئاھۇ پەريات ئۇرغاندا،

كېلىن دېدى پىلاننى،
(پىلان ئەمەس، يىلاننى):
«بىزدە ھەققى قالمىدى،
خۇدا جاننى ئالمىدى،
باقتۇق شۇنچە ئۇزاق يىل،
ئاناڭ تۇردى بەك دېدىل.
ئەمدى بولدى باقمايمىز،
قاچانغىچە ساقلايمىز؟!
بىزگە گۇناھ بولمايدۇ،
گۇناھقىمۇ توشمايدۇ.
(خالىمىدى ھاياتنى،
ئەسلەپ كۆندە ماماتنى).
سەيلە دېگەن نام بىلەن،
ئەقىل بىلەن، پەم بىلەن
ئېپىبارايلى جاڭگالغا،
بارسا كەلمەس بىر جايغا...»
ئوغۇل قالدى ئويلىنىپ،
ئاچچىق يۇتۇپ، خۇيلىنىپ.
خوتۇنغا قىيالمايتتى،
گېپىنى يىرالمايتتى؛
يۇتتى ئاخىر ئاننىنى،
بەلگە باغلاپ تاننىنى.
جاڭگال تامان يول ئالدى،
خوتۇنى قاراپ قالدى.

*　　*　　*

ئۇندىمىدى ئانىسى،
گەپ قىلمىدى بالىسى.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېچەتى تارقىسى
www.uyghurkitap.com

لېكىن، ھەركىم كۆڭلىدە،
ئىشنى بىلدى قەلبىدە؛
ماڭدى ئوغۇل ھەممىدەپ،
ئانىسىنى پەپىلەپ.
ئانا قىلچە بىلدۈرمەي،
ئوغلىغىمۇ سەزدۈرمەي،
يانچۇقنى ئېچىپ ماڭدى،
گازىرنى چېچىپ ماڭدى...
قۇياش نۇرى ئۆچكەندە،
ئانا يەرگە چۈشكەندە،
سوئال قويدى بالىسى،
جاۋاب قىلدى ئانىسى:
«جېنىم بالام، ئەزىزسەن،
شېكەردىنمۇ لەزىزسەن.
نېمە قىلساڭ رازىمەن،
چۆلدە قالغان غازىمەن.
كېتەلمەيمەن جاڭگالدىن،
قىر-قىيادىن، داڭگالدىن.
سەن كەتمىسەڭ بولمايدۇ،
ئۆي تۇتمىساڭ بولمايدۇ.
يول بەك ئۇزۇن، يىراقكەن،
ئازغان-تىكەن، قىياقكەن.
توغرا بولدى سوئالىڭ،
بار بولسۇن دەپ ئامالىڭ،
ئازمىسۇن دەپ سېنى مەن،
بەلگە سالدىم خېلى مەن.
يولغا گازىر — دان چاچتىم،
خاتىرجەم داۋان ئاشتىم.
ئۆيگە ئازماي كەتكەيسەن،
ئۆز ۋاقتىدا يېتكەيسەن.»

ئاڭلاپ ئانا سۆزىنى،
يۈمالماستىن كۆزىنى،
گەپ كەلمىدى تىلىغا،
جان تاقاشتى گېلىغا،
«ئانا!» دېدى يىقىلدى،
كۆكتە چاقماق چېقىلدى.
ئېتەك تولدى يېشىغا،
پۇشمان قىلىپ ئىشىغا؛
ئاننىڭ چىكى قۇچاقلاپ،
قايتتى ئۆيگە ھاپاشلاپ...
ئۆيگە يېتىپ كەلدى ئۇ،
خوتۇنىغا تەگدى ئۇ،
مېھىر بەردى ئانىغا،
ئوخشاپ راستىن بالىغا.

* * *

ئانا مېھرى بىر دەريا،
مەۋج ئۇرىدۇ ئۆركىشى.
ئانا قەلبى بىر دېڭىز،
يوقتۇر ئۇنىڭ تەڭدىشى.

2007 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بىر تەمسىلنىڭ بايانى

(چۆچەك)

بۇرۇنلاردىن بۇرۇندا،
خىلۋەت يېزا - ئورۇندا،
بىر بوۋاي بولغانكەن،
كۈچىگە تولغانكەن،
كالا - قوي باقار ئىكەن،
سۈت - قايماق ساتار ئىكەن.
بوۋاي يىغىپ دەرەمنى،
ئارزۇ قىلىپ ھەرەمنى،
نۇرغۇن تىللا يىغىپتۇ،
بەيتۇللاغا مېڭىپتۇ.
بوۋاي چىققان كېمىدە،
پۇل تېپىشنىڭ غېمىدە
يۈرگەن مايمۇن بار ئىكەن،
ئاڭا ئەقىل يار ئىكەن.
ئىشلىتىپ ئۇ ئۇستىلىق،
قىلىپ بەكمۇ پۇختىلىق،
ئىشقا سېلىپ قولىنى،
ئاپتۇ بوۋاي پۇلىنى.
بوۋاي زار-زار يىغلاپتۇ،
يۈز-كۆزىنى مورلاپتۇ.

بوۋاي كېلىپ غەيرەتكە،
تولۇپ چەكسىز نەپرەتكە،
كېمىچىگە دېۋەيلەپ،
پاكىت سۆزلەپ، ئەزۋەيلەپ:
«پۇلنى دەرھال تاپ!» دەپتۇ،
«ئەيىبىڭنى ياپ!» دەپتۇ.
«مايمۇن سېنىڭ، پۇل مېنىڭ،
ئۇلۇغ سەپەر، يول مېنىڭ.
پۇلنى تەييار قىلمىساڭ،
ئاقىلانە بولمىساڭ،
تەڭ ئۆلىمىز ئىككىمىز،
لەھەڭگە يەم بولىمىز.»
قورقۇپ شۇ چاغ كېمىچى،
قولغا ئېلىپ ئارغامچى،
مايمۇنغا ئىما قىپتۇ،
تىللانى سېيما قىپتۇ.
مايمۇن ئۇقۇپ مەقسەتنى،
تۇتۇپ دەرھال پۇرسەتنى،
چىقىۋاپتۇ ماچتىغا،
پۇلنى ئېلىپ تاختىغا.
مايمۇن باشنى قاشلاپتۇ،
پۇلنى پەسكە تاشلاپتۇ:
بىر تىللانى ئېتەككە،
بىرنى سۇغا—كۆلچەككە
تاشلىغانكەن مايمۇنچاق،
پۇل تۈگەپتۇ ساقمۇساق.
لېكىن، پۇلنىڭ يېرىمى،
بوۋاي ئەجرى — كىرىمى
سۇغا چۆكۈپ كېتىپتۇ،
بوۋاي ئويغا پېتىپتۇ:

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېكى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

بوۋاي سۆتنى سانقاندا،
تەڭمۇتەك سۇ قانقاندا،
ئويلىمىغان قىلمىشنى،
ئاخىردا لەت بولمىشنى.

* * *

«سۈنىڭ پۈلى سۇغادۇر،
قالدى قېتىق بەش پۈلى».
شۇندىن قالغان بۇ تەمسىل،
ئۇنتۇمايلى بىز ئۇنى.

2007 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

كۆي چەشمىدىرى

ئۇيغۇر كتاب ئور يېتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنى يېڭى تاردىسى
www.uyghurkitap.com

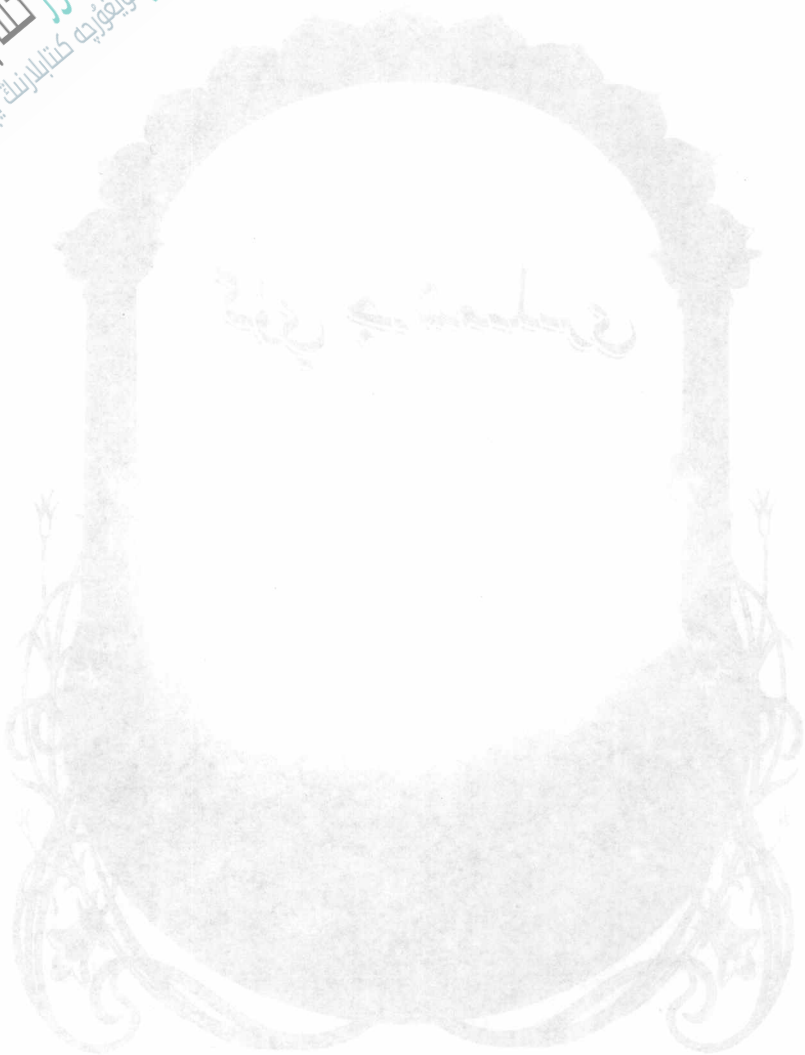

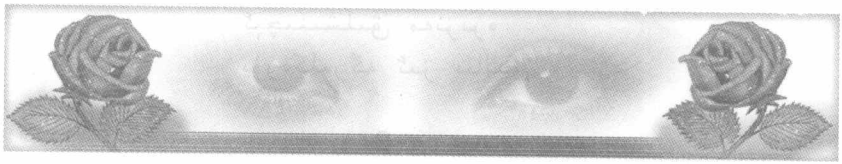

يەڭدۇق ئېغىر ئاپەتنى

(راۋاب قوشىقى)

1

يەر تەۋرىدى بارچۇقتا،
پەيزاۋات — غولتوغراقتا.
ئون مىڭلىغان پۇقرالار
قالدى قىيىن ئەھۋالدا.

ئىككى يۈز ئاتمىش قېرىنداش
بىئەجەل ئۆلۈپ كەتتى.
تۆت مىڭ ئادەم ياردار،
ھاياتىغا خەۋپ يەتتى.

ۋەيران بولدى ئۆي - جايلار
قىش — زىمىستان ۋاقتىدا.
ئاش - ئوزۇق، كىگىز - كېچەك
قالدى يەرنىڭ ئاستىدا.

يىغا - زارە، داد - پەريات
يۈرت ئىچىنى بىر ئالدى.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ بىچىم تارقىسى
www.uyghurkitap.com

ئېچىنىشلىق مەنزىرە
يۈرەكلەرگە ئىز سالدى.

2

دەرھال جەڭگە ئاتلاندى
شۇجى باشلىق كادىرلار.
قۇتۇلدۇردى ئاممىنى
ھەممە ئىشقا قادىرلار.

تېلېفون بەردى ھال سوراپ
خۇ جىنتاۋ ھەم جياڭ زېمىن.
غەمخورلۇقتىن سۆيۈنۈپ،
كۆڭۈللەر تاپتى ئەمىن.

ھال سوراش ئۆمەكلىرى
كېلىپ تۇردى بەس - بەستە.
ۋاڭ شۇجى① ۋە ئى جۇشى②
ئۇچۇپ كەلدى بىر پەستە.

مېھمان كەلدى بېيجىڭدىن،
ۋەكىل بولۇپ مەركەزگە.
مىليونلىغان نەق پۇلنى
ئوراپ قىزىل قەغەزگە.

يۇچۇەن③ دېگەن باشلىق بار
كەلگەنلەرنىڭ ئىچىدە.

---

① ۋاڭ شۇجى — ۋاڭ لىچۈەن.
② ئى جۇشى — شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئىسمايىل تىلىۋالدى.
③ يۇ چۈەن — گوۋۈيۈەننىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى، مەركەز ھال سوراش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى.

سۇك جۇجاڭ① ھەم ياڭ بۇجاڭ②
كەلدى يېرىم كېچىدە.

خۇ شۇجى③ كېلىپ كەتتى
ۋاڭ جۇشى④ نىڭ كەينىدىن.
پارتىيىنىڭ مېھرىنى
يەتكۈزۈپ چىن قەلبىدىن.

كەلدى يەنە ۋېن⑤ زۇڭلى،
جاپا چېكىپ، يول يۈرۈپ.
ھالۇئەھۋال سوراپ،
خەلق كۆڭلىنى تىندۇرۇپ.

دېدى داۋۇت ھاشىمغا⑥:
«تۇغقىنىڭىز كۆپ سىزنىڭ.
ئۇنىڭ بىرسى بېيجىڭدە،
پاناھىڭىز مەن سىزنىڭ.»

بۇ چاغدا داۋۇت ھاشىم
كۆزلىرىگە ياش ئالدى.
زۇڭلى كېتىپ كۆپ ئۆتمەي
رەھمەت ئېيتىپ خەت يازدى.

---

① سۇك جۇجاڭ — دۆلەت يېر تەۋرەشنى كۆزىتىش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى سۇك رۇيشياڭ.
② ياڭ بۇجاڭ — خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىقىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى ياڭ يەنبىڭ.
③ خۇ شۇجى — شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى خۇ جيايەن.
④ ۋاڭ جۇشى — شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ جىنشياڭ.
⑤ ۋېن زۇڭلى — ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۈروسىنىڭ دائىمىي ئەزاسى، گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى ۋېن جياباۋ.
⑥ داۋۇت ھاشىم — ماراللېشى ناھىيە چوڭقۇرچاق يېزا تۇڭمەنبېشى كەنتىنىڭ پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

خالىس قوللار سۇنۇلدى،
ياردەم كەلدى لەببالەب.
مىللىي دوستلۇق گۈللىرى
ھەر تەرەپتە چېچەكلەپ.

سەپ ئالدىدا ئارمىيە،
ئىشلىتىپ دىت - پەمىنى؛
قۇتقۇزدى پۇقرالارنى،
مال - مۈلكىنى، ھەممىنى.

دوختۇرلار كۆز يۇممىدى
كېسەللەرنى داۋالاپ.
بەس - بەس بىلەن قان بەردى
قۇتقۇزۇشقا ئالدىراپ.

كۆپلەپ كۆمۈر ئەۋەتتى
كۇچا بىلەن ئاقسۇمۇ.
قوشنىلىقنى يەتكۈزدى
دەل ۋاقتىدا ئاتۇشمۇ.

خوتەن قاراپ تۇرمىدى،
كورلا، غۇلجا، ئالتايمۇ.
ياردەم كەلدى قۇمۇلدىن،
ئاق قالمىدى بىر جايمۇ.

ئەللىك سائەت ئىچىدە
چېدىر كەلدى ۋۇخەندىن؛
خېبىي، جياڭسۇ، گەنسۇلۇق
قېلىشمىدى شىنجاڭدىن...

ماشىنىلار رەتمۇرەت
ئۇرۇمچىدىن كەلگەندە؛
رىزۋان ئەبەي①، گۇلجاھان②
خەلققە سالام بەرگەندە؛

ياردارلار، نىمجانلار
يېڭى كىيىم كىيگەندە؛
يۇڭ ئەدىيالغا ئورىنىپ،
ئىسسىق تاماق يېگەندە؛

ھاياجاندا ھەممەيلەن
ئاپىرىن ئوقۇپ كەتتى.
«كومپارتىيە ياخشى» دەپ
قوشاقلار توقۇپ كەتتى.

3

ئۇزاق ئۆتمەي ھەر ياندا
تۇرمۇش كەلدى ئەسلىگە.
ياردارلار ساقايدى،
يەتتى ئارزۇ - ئۈمىدلىگە.

دوختۇرخانا، مەكتەپلەر
ئۆز ئىشىنى باشلىدى.
غەيرەت بىلەن بارچە خەلق
يېڭى قەدەم تاشلىدى.

---

① رىزۋان ئەبەي — شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئايالار بىرلەشمىسىنىڭ سابىق رەئىسى.
② گۇلجاھان — ئۇرۇمچى شەھەرلىك خوتۇن-قىزلار ئاپتوموبىل چەكلىك شىركىتىنىڭ لىدېرى، خۇسۇسىي كارخانىچى.

چوڭ ئىراده تىكلەندى
يۇرتنى قايتا گۈللەشكە.
يېڭىپ ئاپەت - مۇشكۈلنى،
غەلىبىسىرى ئۆرلەشكە.

2003 - يىل 2 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېڭى تارقىلىش
www.uyghurkitap.com

باهار كۈيى

باهار كەلدى — نۇر كەلدى،
ئالتۇن كەلدى — دۇر كەلدى.
تولدى ھەرياق شادلىققا،
نورۇز كۈيى جور كەلدى.

نەقرات:
باهار كەلدى — نۇر كەلدى،
ئالتۇن كەلدى — دۇر كەلدى.

پۇراق چاچتى باغلاردا
ياڭزا - ياڭزا چېچەكلەر.
يېڭى يىلنىڭ پەيزىدە
خۇشال سوقتى يۇرەكلەر.

سۇلار ئاقتى ئېرىقتا،
دېھقان چىقتى ئېتىزغا.
ئۇرۇق چاچتى — دان چاچتى
كەڭ دالاغا — دېڭىزغا.

باهار كەلدى چىرايلىق،
ھاياتىمىز گۈل بىزنىڭ.

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ بىرىنچى تارقىتىش
www.uyghurkitap.com

ئەمگەك ئەجرىمىز ئالتۇن،
هوسۇلىمىز مول بىزنىڭ.

نەقرات:

باهار كەلدى — نۇر كەلدى،
زەپەر كۇيى جور كەلدى.

2003 - يىل 2 - ئاي، قەشقەر

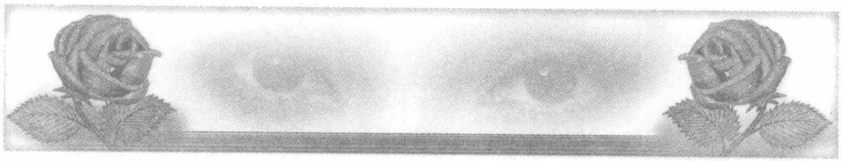

باهار كەلسە

هايات ياشنايدۇ، گۈللەيدۇ يۇرتۇمغا باهار كەلسە،
خۇشاللىق ئەۋجى ئۆرلەيدۇ يۇرتۇمغا باهار كەلسە.

ئېرىقتا ئاقار سۇلار بوستانلارغا ئالدىراپ،
نەغمىچى قۇشلار كۆيلەيدۇ يۇرتۇمغا باهار كەلسە.

ئېتىزدا ئەمگەك قاينايدۇ مول هوسۇل جېكى بىلەن،
قويلار قوشلاپ تۆللەيدۇ يۇرتۇمغا باهار كەلسە.

باهار ئەييامى ئىشقىدا يۈرەكلەردە يېڭىپ گۈلخان،
نوروز سالامى يوللايدۇ يۇرتۇمغا باهار كەلسە.

2003 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ پېچىگى تارتىسى

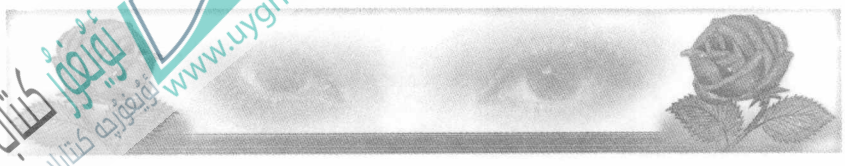

مېنىڭ يارىمغا يەتمەيدۇ

خەق يارىنى داڭلايدۇ،
مېنىڭ يارىمغا يەتمەيدۇ.
ھەممە قايىل ئۇنىڭغا،
ماختاشقا گەپ كەتمەيدۇ.

لاتاپەتتە يەكدانە،
كۆزى ئوخشار بۇلاققا.
گەپ - سۆزى ئەجەب شېرىن،
خۇش ئاڭلىنار قۇلاققا.

ئۆيدە ئىشچان ئانا ئۇ،
ئىدارىدا مۇنەۋۋەر.
خەلقنىڭ چاكار قىزى ئۇ،
كۆڭلىدىكى بىر رەھبەر.

شۇنداق ئايال يار بولسا
ياشنىمامدۇ ھاياتلىق؟!
قاپلىمامدۇ ئۆي - جاينى
بايلىقى - ئاۋاتلىق.

نەقرات:

يارىمغا يار يەتمەيدۇ،
ماختاشقا گەپ كەتمەيدۇ.

2004 - يىل 2 - ئاينىڭ 5 - كۈنى، قەشقەر

ئۇيغۇر كتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى تاپسى

نەرى كەت

تۇتما ئەمدى قولۇمنى،
نەرى كەتكىن، نەرى كەت.
توسما ئەمدى يولۇمنى،
نەرى كەتكىن، نەرى كەت.

ھەر قەدەمدە ھىجايساڭ،
دوپپامغا جىگدە سالساڭ،
يالغان سۆزلەپ داڭ ئالساڭ،
بىلمەپتىمەن خۇدۇمنى.

دەسلىپىدە ۋاي، دېدىڭ،
ئاسماندىكى ئاي، دېدىڭ،
ئاخىرىدا لاي، دېدىڭ،
قايتۇرۇپ بەر گۈلۇمنى.

ھازىر بىلدىم ئىشىڭنى،
تۆكمە يالغان يېشىڭنى،
ئويناتما ھەم قېشىڭنى،
تاپتىم ئوڭۇم - سولۇمنى.

نەقرات:

تۇتما ئەمدى قولۇمنى،

توسما ئەمدى يولۇمنى.

2004 - يىل 5 - ئاي، قەشقەر

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بىرىنچى تارقىتىش سورۇنى
www.uyghurkitap.com

يار-يار

ئويمۇ كۆپ، قايغۇمۇ كۆپ،
ئويلاۋەرسەك، يار - يار.
ئويمۇ يوق، قايغۇمۇ يوق،
ئويناۋەرسەك، يار - يار①.

ئىشچانلىقىڭ ۋەجىدىن،
جاپا بەربات، يار - يار.
قان - تەرىڭدىن، ئەجرىڭدىن
چۆللەر ئاۋات، يار - يار.

ئېگىز - ئېگىز خامانلار،
سېنىڭ بىلسەم، يار - يار.
قالماس ئىدى ئارمانلار
سېنى سۆيسەم، ياري - يار.

نەقرات:
سۆيگىنىمسەن، يار - يار،
كۆيگىنىمسەن، يار - يار.

2005 - يىل 2 - ئاي، قەشقەر

① بۇ كۆپلەپت خەلق ناخشىلىرى ئاساسىدا يېزىلغان.

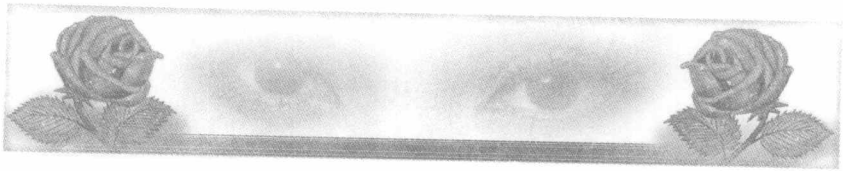

مۇھەببەتمۇ كۆكلەيدۇ

باھار كەلدى ئامرىقىم،
سېغىنىدىكۈمۇ بىلمىدىم.
بىز ئۇچراشقان باغچىدا،
سېنى ئەسلەپ يىغلىدىم.

نوتا ئۆسۈپ تال بويتۇ،
كاككۇك قونغان چېغى بار.
ئەمدى سۆيگۇ ئەھلىنىڭ
ئارامگاھى، بېغى بار.

باھار كەلسە گۈل - گىياھ
بىخ سۈرۈپ چېچەكلەيدۇ.
باھار كەلسە ئامرىقىم
مۇھەببەتمۇ كۆكلەيدۇ.

2005 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟

باغدا گۈللەر ئېچىلدى،
باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟
نۇرغا نۇرلار قېتىلدى،
باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟

ئەگىز ئاقتى لەبباللەب،
قۇشلار كەلدى ئەركىلەپ،
باغ - ۋارانني پەتىلەپ
باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟

باهار كىردى ئۆيلەرگە،
شادلىق تولۇپ كۆيلەرگە،
مەزمۇن بېرىپ تويلەرگە،
باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟

مەن باهارنى سۆيىمەن،
باهار دەپلا يۈرىمەن.
ئىشق ئوتىدا كۆيىمەن،
باهار كەلدى، كۆردۈڭمۇ؟

2006- يىل 3 - ئاي، قەشقەر

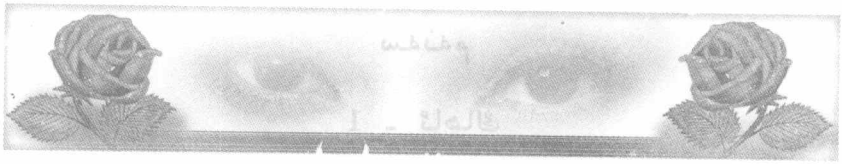

باهار شادلىقى

(دولان مۇقامى — خودەك بايا‌ۋان ئاھاڭغا تېكىست)

مۇقەددىمە

كىيىدى ۋەتەن يېشىل تون،
غۇنچە بولدى، گۈل بولدى.
بەختى كۈلگەن خەلقىمىز
نىجات تاپتى، ھۆر بولدى.

چېكىتمە

كاككۇكلار كېلىپ قوندى
ئېگىز تېرەككە.
باھار ئىشقى كۈچ بەردى
بىزنىڭ يۈرەككە.

دوستلار بىلەن ئويناپلى
شادلىققا چۆمۈپ.
گۈل باھارنىڭ — نورۇزنىڭ
پەيزىنى سۈرۈپ.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

سەنەم

1 - ئاھاڭ

يۇرتىمىز گۈل - گۈلىستان،
مىسلى جەننەت، بىر بوستان.
يۇرتىمىزنى مەدھىيىلەپ
ئوقۇيمىز غەزەل - داستان.

نەقرات:

يۇرتىمىز گۈزەل،
ئوقۇيمىز غەزەل.

بۇلبۇل تەشنا گۈللەرگە،
بېلىق دەريا-كۆللەرگە.
راسا ئىشلەپ، تەر تۆكۈپ،
ھايات بەردۇق چۆللەرگە.

سەنىقەس

1 - ئاھاڭ

مەيلىم مېنىڭ ئىشچانغا،
ئىش قوينىدا پىشقانغا.
ئىلغارلىقنىڭ گۈلىنى
چېكىسىگە قىستانغا.

نەقرات:

ھەي شېرىنجان،
ھەي ئالتۇنجان.

ياردىمىڭ ئۆيى باشتا،
بىللە ماڭمىز قاشتا.
ياردىم بىلەن ئىككىمىز
گۈل ئۆستۈردۇق قۇم - تاشتا.

نەقرات:
ھەي شېرىنجان،
ھەي ئالتۇنجان.

سىرىلما

1 - ئاھاڭ

زوقۇڭ بولسا ئەمگەككە،
ياردىم دەيمەن، چىللايمەن.
ئالسام كۈزدە مول ھوسۇل،
ئاندىن ساڭا يارايمەن.

نەقرات:
ھەي شېرىنجان،
ھەي ئالتۇنجان.

خاتىمە

بارچە مىللەت ئۆزۈم بولۇپ
يول سالىمىز كېلەچەككە.
يۈرتىمىزنى ئورايمىز
قىزىلگۈلگە — چېچەككە.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كتاب تورىيكتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يىغىنى تورىسى

دېھقان قىزى ئاينۇرخان

(راۋاب قوشىقى)

ئامەت ياغدى، قۇت ياغدى
ئاددىي دېھقان قىزىغا.
باشلىق بولدى ئاينۇرخان
بىزنىڭ مۇشۇ يېزىغا.

دەسلىپىدە ئاينۇرخان
ئازاد قىلدى مېڭىنى.
ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتۇپ،
قوبۇل قىلدى يېڭىنى.

كەڭ ئاممىنى باشلىدى
تېز پۇرسەتتە بېيىشقا.
ئەمگەك قىلىپ تەر تۆكۈپ،
مول ھوسۇلنى ئېلىشقا.

ئامبارلارنى تولدۇردى
بۇغداي، قوناق، ئاشلىققا.
كۆز يەتكۈسىز باغ قىلدى
كۆچەت تىكىپ تاشلىققا.

ئايرىلمىدى ئاممىدىن،
ئەمگەك قىلدى بىرلىكتە.
ياز ۋاقتىدا خاماندا،
كۈزدە بار كېۋەزلىكتە.

قىزى يوقنىڭ قىزى ئۇ،
مومايلارغا غەمگۇزار.
ئاجىزلارغا پاشپاناھ،
كۆڭلى ئۇنىڭ بىر باھار.

راست ئىشلىدى، سۆزلىدى،
ھەرگىزمۇ لاپ ئاتمىدى.
كەمتەرلىكنى دوست تۇتتى،
يالغان گەپنى قاتمىدى.

قىياپىتى ئۆزگەردى
قالاق، نامرات يېزىنىڭ.
يۈزىدە نۇر پارلىدى
دېھقان ئوغۇل - قىزىنىڭ.

ھەممە يەرگە داڭ كەتتى
ئاينۇرخاننىڭ خىزمىتى.
ئاڭا سەلدەك ئۆرلىدى
ئەلنىڭ ھۆرمەت، ئىززىتى.

رادىئودا سۆزلەندى،
تېلېۋىزوردا سۈرىتى.
لېكىن، بىزنىڭ ئاينورخان
ئۆزگەرمىدى (شۇ پېتى).

ئۇيغۇر كتاب تورى يېڭى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

يېڭى جەڭگە ئاتلاندى
ئىرادىلىك ئاينۇرخان.
قۇچۇش ئۇچۇن يەنمۇ
زەپەر — غەلىبە، شەرەپشان.

2006 - يىل 3 - ئاي، قەشقەر

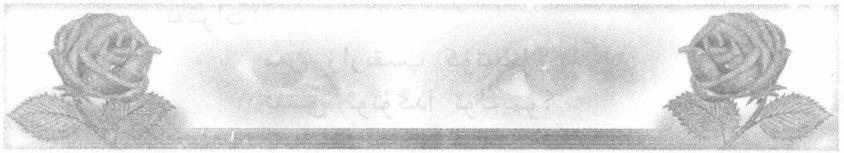

كۈتۈش

ئايلار ئۆتتى، يىل ئۆتتى
كۆرەلمىدىم سېنى مەن.
مىجەزىڭنى — خۇلقىڭنى
بىلەلمىدىم، سېنى مەن.

يا بىر ئېغىز گېپىڭ يوق،
ئىككى ئىلىڭ خېتىڭ يوق.
ۋاپادارسەن، ۋەلېكىن
ئەقلىڭ بارۇ، دىتىڭ يوق.

ئۈيقۇدىن تەرك - بىدارمەن،
ھەمدۇسانا ئېيتارمەن.
يەتسەم دەيمەن ۋىسالغا،
كۆرسەم، قانسام دىدارمەن.

كەلگىن دەرھال قېشىمغا،
قۇت ياغدۇرۇپ بېشىمغا.
ماڭا ئىچىڭ ئاغرىسۇن،
دىل ئازارى — يېشىمغا.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ بېكىتى تورىسى
www.uyghurkitap.com

نەقرات:

مەن زارىقىپ كۆتەيمۇ؟
ئىشق ئوتۇڭدا ئۆلەيمۇ؟

2008 - يىل 1 - ئاي، قەشقەر

رؤیای یلدا

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنى بېكى تاردىسى
www.uyghurkitap.com

ئارامغا چۈشتىڭىز ، قايتتىڭىز ئۆيگە،
دۇتارنى چالدىڭىز شادىمان كۈيگە.
تەختتە تۇرغاندا بولغاچقا ئادىل،
پۇقرالار يەنىلا باشلىدى تۆرگە.

* * *

ئارامغا چۈشۈپلا يىغلىدى بىركىم،
قايسىبىر رەھبەرنى تىللىدى بىركىم.
ھوقۇقتا مەستانە بولۇپ ئۆتكەچكە،
ئۆزىگە ئۆلۈمنى چىللىدى بىركىم.

* * *

يېشى توشۇپ چۈشتى ژالىي ئارامغا،
نائىل بولدى تۈشمۈتۈشتىن سالامغا.
چۈنكى ژالىي كۆمىچىگە چوغ تارتماي،
ياخشى ئىشنى كۆپ قىلغانتى ئاۋامغا.

* * *

ياشانغان چاغدا ياشاردى كۆڭۈل،
ھايات زوقىدىن شادلاندى كۆڭۈل؛
ياشانغىنىغا تەن بەرمەي ھەرگىز،
يېڭى سەپەرگە ئاتلاندى كۆڭۈل.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

*　　*　　*

ياشانساڭ بىلىمسەن ياشلىق قەدرىنى،
باغمۇباغ ئويىنىغان شاشلىق قەدرىنى.
ئاچلىقتىن ئېچىرقاپ ماغدۇر كەتكەندە،
ئاندىن بىلگەندەك ئاشلىق قەدرىنى.

*　　*　　*

ھۆرمىتىم كۆپ مويسىپىتكە، قېرىغا،
ئۇزاق ئۆمۈر كۆرگۈچىلەر پىرىغا.
ئويلىغىنا، ئۆتەلەمدۇق راۋۇرۇس،
ئاتمىش ياشتىن ھالقىپ يەنە نېرىغا؟!

*　　*　　*

ئاش ئۇسۇسام بىر تال چۆنۈن ئېشىمغا چىقتى،
چۇچۇتمىگەن ياغنى يېسەم بېشىمغا چىقتى.
باشقىلارنى دوراپ ئازراق ھارامنى يېسەم،
ئىچ باغرىمنى ئۆرتەپ شۇئان تېشىمغا چىقتى.

*　　*　　*

دوست دېگەن مەدەتكار، يار - يۆلەك بولسا،
بىر نىيەت، بىر مەقسەت، بىر تىلەك بولسا؛
سۇ دېسە ئۇنىڭغا بېرىدۇ شەربەت،
ھەتتاكى زۆرۈرى جان كېرەك بولسا.

*　　*　　*

دوست بولساڭ، دوستۇڭنى تەڭمۇتەڭ كۆرگىن،
سۆيىدە ئاققىن ھەم ئوتتىدا كۆيگىن.
ئەيىبىنى ئالدىدا دېسەڭ دۇرۇستۇر،
ۋەلېكىن غەيۋەتتىن بەك يىراق يۈرگىن.

* * *

قويۇپ بەرسەم شوتىنى چىقىۋالدىڭ دولامغا،
پۇتلاش بولدۇڭ ئەجەبمۇ مېڭىۋاتقان يولۇمغا.
مەيلى بوپتۇ، ئەجەبمۇ تۇزكور نېمە ئىكەنسەن،
يارىمىدىڭ ئەقەللىي بىر ئىلىكچە سالامغا.

* * *

دەريا سۆيى ئازقالغاندا شارقىرار دەمبەس،
نېنى كىچىك ناۋاي ئۇستام ۋارقىرار بەرجەس.
بوتۇلكىغا لىق سۇ ئالساڭ تۇرىدۇ جىمجىت،
ئەگەرچەندە يېرىم قالسا جىم تۇرماس بىر پەس.

* * *

ئىنسان تولغاندۇر سېھرىي ھېكمەتكە،
ئاجايىپ كۈچ - قۇدرەت، مېھىر - شەپقەتكە.
ۋەلېكىن بەزىلەر بۇنىڭ ئەكسىچە،
تەڭ ئەمەس خەس، ھەتتا قىلچە قىممەتكە.

* * *

ئىنسان زەپ كۈچتۇڭگۇر، تېپىلماس تەڭداش،
نى مۇشكۈل، خەتەرگە بېرىدۇ بەرداش.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئىنسان بەك ئاجىزدۇر، لەھەتكە يۈز
ئانچىكىم ھادىسە، زەررە زىياندىش.

* * *

كۈلكىگە كۈلكە يار مەنىسى بولسا،
يا غەزەپ، يا خۇشلۇق مۇددىئاسى بولسا؛
ئۆمۈر ئۈزىرىدۇ شادلىق ۋەجىدىن،
شۇ كۈلكە ھېكمەتنىڭ ناۋاسى بولسا.

* * *

ساختىلىقتا بېرىپ قالدىڭ چېكىگە،
دەرسمۇ ئۆتتۈڭ شەيتان بىلەن تۈلكىگە.
ئەسلىي ۋەسلىڭ شۇنداق تۇرسا، ھەيرانمەن،
نېمەئانچە زورۇقىسەن كۈلكىگە.

* * *

خۇشلۇقۇم تاشقاندا كۈلۈپ كېتىمەن،
بەختىڭ پەيزىنى سۈرۈپ كېتىمەن.
دۇنيانىڭ شادلىقى، تاتلىقى كۈلكە،
شۇ سەۋەب ھاياتنى سۆيۈپ ئۆتىمەن.

* * *

كۆڭلۈم قالدى مەززىسى يوق كۈلكىدىن،
مەنىسىنى سوراپ قالدىم تۈلكىدىن.
ئۇ دېدىكى: «كۈلۈمسىرەش ئارقىلىق
قوزىچاقنى ئايرىيمەن تەن مۈلكىدىن».

يەنە دېدى: «شۇ ھۇنەرنى ئىشلىتىپ
قۇتۇلىمەن ئوۋچىلارنىڭ ئىلكىدىن.»

* * *

پۇل يوق چاغدا ياۋاش بولدۇڭ،
مىسكىنلەرگە قاياش بولدۇڭ.
پۇلمۇ تاپتىڭ، لېكىن ئەمدى
شاياتۇنغا ئاداش بولدۇڭ.

* * *

ياخشىلىق قىلغاننى بىلمەيدۇ كالۋا،
نىجاسەت بىلىنەر ئۇنىڭغا ھالۋا.
تۇزكورلۇق ۋەجىدىن دىلى قاراڭغۇ،
ئادەممۇ - ئەمەسمۇ؟ بۇ بىر مۇئەما.

* * *

بۇ ئۆمۈر شاھقىمۇ، مالايغا ئوخشاش،
ۋەياكى بايغىمۇ، گادايغا ئوخشاش.
سالامەت بولساڭ گەر بەختىڭ شۇ سېنىڭ،
ياشايسەن قۇياشقا يا ئايغا ئوخشاش.

* * *

زىيانكەشلىك قىلىپ باقتىڭ ئۆزۈڭچە،
ئاقىۋەتنى كۆردۈڭ مانا كۆزۈڭچە.
ئۆزۈڭ چۇشتۇڭ ئۆزۈڭ قازغان ئورىغا،
پۇتتا ئەمەس، تاز كاللاڭچە، يۇزۇڭچە.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

* * *

دوستلارنىڭ ئىچىدە ساۋاقداش ياخشى،
خورەكنى تەڭ تارتقان ياتاقداش ياخشى.
بىر ناننى تالىشىپ، تارتىشىپ يېگەن،
مەڭگۈلۈك ئاشنا، دوست - ئاداش ياخشى.

* * *

يۈمشاق ياتسا سۆڭەك ئۆسىدۇ،
ھارام يېسە ھامان قۇسىدۇ.
ئەلگە باقماي، ئەلنى يوننغان
زاۋال تېپىپ، تەختتىن چۈشىدۇ.

* * *

ھايات چاغدا ئوبدان باققىن ئاناڭنى،
غەمگۇزارلىك، باشپاناھىڭ — پاناڭنى.
ئۇ ئۆلگەندە پۇشايمانغا قاچا يوق،
ھېس قىلسەن سەۋەنلىكىڭ — چالاڭنى.

* * *

پور تېرەكنى كەسلىگەنگە ئوتۇن بولماس،
ئالا كۆڭۈل قىرىق يىلدىمۇ خوتۇن بولماس.
يىگىنە بىلەن سورۇڭەرسە تالا - تۈزگە،
ئۆمۈر بويى پارچە نېنىڭ پوتۇن بولماس.

* * *

بىكار بولسامىلا قاتار چايدىمەن،
ۋاقىتنى پۇلغا ساتار چايدىمەن.
بالىلىرىم ئۆيدە ئاچ - زېرىن قالدى،
لېكىن ئۆزگىگە چاكار چايدىمەن.

* * *

ئادەملەر ھەر ياڭزا، ھەرخىل كېلىدۇ،
بەزىلەر پاك دىللىق سەرخىل كېلىدۇ؛
ۋە يەنە بەزىلەر خوش - خوش دېسىمۇ،
ھاجىتى تۈگىسە بىر خىل كېلىدۇ.

* * *

ئىشەنمە نامەردكە، سالامى ساختا،
ئاڭا يول كۆرسەتكەن ئىمامى ساختا.
ئاغزىدا تەقۋادار ئادەم دېسىمۇ،
ئەمەلدە ئۇنىڭكى ئىمانى ساختا.

* * *

يارغا قانمىدىم، قاندىم دېسەممۇ،
يارغا قانمىدىم، تاندىم دېسەممۇ.
ئىشق ئوتى مېنى قىلدى سەكپارە،
سۆيگۈ يولىدىن ياندىم دېسەممۇ.

* * *

يىغلاپ تۇغۇلدۇق، يىغلاپ كېتىمىز،
ئانا تۇپراقنى ماكان ئېتىمىز.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

نېچۈن تۆرەلدۇق؟ قانداق ياشىدۇق؟
بۇندىكى مەننى شۇ چاغ بىلمىدىم.

* * *

جاپا چېكىپ كۆچەت قويدۇم ئەۋلادنى كۆزلەپ،
پەرۋىشىنى جېكىلىدىم ئۇلارغا سۆزلەپ.
چوكا ياساش لازىم ئىمىش نۆۋەتي نوتىدا،
كېسىپ - كېسىپ تۈگىتىشتى بىر ئەمەس، يۈزلەپ.

* * *

«بەخت دېگەن نېمە» دەپ سوراشقا مېنىڭدىن،
مىسال ئېلىپ سۆزلەيمەن ئەتراپىمدىن - يېنىمدىن.
بەخت بۇندىن چوڭ بولماس بىر ئاننى يەپ بەھۇزۇر،
تىنچ - ئامان چىقارساق بەدىنىڭدىن - تېنىڭدىن.

* * *

يۈرىكىمدە ئوتۇم بار، قىش بىلەن ھېچ كارىم يوق،
قورسىقىم توق مېنىڭكى، ئىش بىلەن ھېچ كارىم يوق.
نەگە بارسام شۇ رىزقىم يۈگۈرۈپ يۈرەر ئالدىمدا،
خەق گەپنى دەۋەرسۇن، مىش - مىش بىلەن كارىم يوق.

* * *

قورسىقى توپىدۇ نان يېسە كىشى،
شادلىقتىن توختايدۇ كۆزنىكىمۇ يېشى.
ۋەلېكىن جەڭگاھتا سىنىلار ئادەم،
باھادىر - مەردلىكى، ئەركىكى - چىشى.

2000 - يىل، 2007 - يىللار

[General Information]
书名=一朵玫瑰　维吾尔文
SS号=40229158